Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمبنۍ ټولګه

غوټۍ اوړېده

(افساني)

لیکوال : ګل رسول ایلمَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

پيل کوم په نامه د الله چې ډیر مهربانه او بخښونکی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق د لیکونکي پهٔ حق کښې خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

یادګیرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي کهٔ کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د ژوند د رښتنې واقعې سره مناسبت لري نو دا به قطعاً یو اتفاق وي ځکه چې لیکوال د ټولنې خبرې کوي د ذات نهٔ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژنګلو

کتاب نوم	----------------	غوټۍ اورژېده
لیکونکے	----------------	ګل رسول ایلمؔ
رابطه نمبر	----------------	**03449507275**
اي میل	----------------	***mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com***
اشاعت	----------------	اکتوبر **2021**ء
کمپوزر	----------------	ګل رسول ایلمؔ
بیه	----------------	**250** روپۍ
شمېر	----------------	پینځۀ سوه
پروف ریډنګ	----------------	همایون غزلؔ
د چاپ ځائے	----------------	عامر پرنټ اینډ پبلشرز ،پېښور ***aamirprint2010@gmail.com*** ***0300-9019499***

د موندلو درکونه

* حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
* پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
* سدیس بک ډپو مېن بازار منډا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټړون

د هغه چا پۀ نوم چې ټول عمر ئې زما پۀ نوم فخر کړے دے او
زۀ ئې دُنيا او پۀ اخيرت د خپل سرتاج ګڼلے يم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

* د پښتو د افسانې او شعر لوئے نوم (لائق زاده لائق) صيب ته چې زما اوستاذ دے او زما ئې پۀ ډېر اخلاص سره رهنمائي کړې ده -
* زما خوږ يار همايون غزل صيب ته چې پۀ ما ډېر ګران دے -
* هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

پۀ درناوي
ګل رسول ايلمؔ
کوز دير بخت بلنده خادګزئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

❖ د ګل رسول ايلم افسانې 10
❖ غوټۍ اورژېده يؤ تاثر 15
❖ شلمه صدۍ او پښتو افسانه 17
❖ ګل رسول ايلم او افسانه 20
❖ د ګُل رسول ايلم " غوټۍ اورېژېده" 21
❖ دا قيصې 23
❖ د ايلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې 24
❖ خپلې خبرې 28
1) نيمګړے ارمان 31
2) حوالات 37
3) دوه بجې 42
4) بدل 49
5) غوټۍ اورژېده 53
6) قاري صيب 57
7) د ټوپک شپېلۍ 61
8) قلم 68
9) خندا کۀ ژړا 74
10) رحم 80

(c) ketabton.com: The Digital Library

11) د میني کور 83
12) لوی سړے 87
13) تش لاس 92
14) زهر 95
15) تمّنا 97
16) جرم 99
17) چغې 102
18) درې بنې 105
19) ننداره 109
20) څادر 111

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، که اردو ادب دے، که نړیوال ادب او که پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مېلان د افسانې په لوري دے ، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نګار او تخلیق کار نه د نوؤ نوؤ تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوؤ موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو که زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نګارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راؤچته شوې وه او له ځان سره یې څۀ راؤړي وو زمونږ افسانه نګارو دا د هغه ځایه نۀ خوځوله ، هم په هغه ځائے باندې ساکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جامد ولاړه وه، خو ولې کۀ مونږ وګورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچي وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر کښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې کله پښتو افسانه د اروابښاد طاهر افریدي صیب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ کړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود يې مات کړو ـ نن سبا ښاغلے فاروق سرور د پښتو افسانې سر ځنه کوي ـ پښتو افسانه يې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا کړه ـ اروابښاد طاهر افریدي چې د علامتي افسانې کومه ابتداء کړې وه فاروق سرور په دغه لړ کښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله ـ پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجرید په لور ګامزن کړه ـ هغه وخت لرې نۀ دے چې پښتو افسانه د نړیوالې افسانې سره په يو صف کښې څنګ په څنګ ودرېږي ـ

پښتو ادب کښې د افسانې په لوري د نوي کهول دغه زیات مېلان او رجحان يو نېک شګون دے خو ورسره مونږ له پکار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ کښې د جمود ښکار نۀ شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ کړو نۀ دا چې هم هغه زوړ امام او زړې تراوې ـ يو بهترینه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړیوال ادب د افسانو سره يوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنیاد هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضروري دے چې زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوې تحفه ده او دا لازمه خبره ده چې کوم ځائے د یو څیز بنیاد او اصل وي د هغې د معیار مرکز به هم هغه ځائے وي ۔ پروفېسر ډاکټر حنیف خلیل صیب په خپل کتاب" پشتو زبان و ادب کی تاریخ "کښې لیکي چې:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرک سبب ګرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي ۔

ګل رسول ایلم د نوي کهول یو نمائنده شاعر او ادیب دے ۔ ډېر فعال، متحرک او خواري کښ لیکوال دے ۔ موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ لیدل نهٔ دي شوي بلکې د سوشل میډیا په ذریعه مو پېژندګلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانګړې حواله ده ۔ ګل رسول ایلم د څهٔ مودې راهسې افسانه لیکي او اوس ئې د " غوټۍ ورژېده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چې په منثور ادب او بالخصوص قیصه ایز ادب کښې یوه ښهٔ او ګټوره اضافه ده ۔ د موصوف دغه افسانې هم روایتي افسانې دي ۔ دا خو ښکاره خبره ده چې یو لیکوال او تخلیق کار چې د کومې خاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغهٔ به د هغه روایاتو او کلتور اثر ضرور وي، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه اثر د هغهٔ په تخلیق کښې څرګند یږي، ځکه چې یو ادیب هغه څهٔ بیانوي، د هغه څهٔ ترجماني کوي څهٔ چې هغه په خپله ټولنه کښې ویني ګوري ـ لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے ـ نو خبره د اثر اخستو ده ـ بیا په افسانه کښې د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کیږي او ځنې نقادان په افسانه کښې د ټولو نه اهم څیز هم قیصه ګڼي ـ

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانہ میں قصہ (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني خاؤرې یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثرو پښتنو افسانه نګارو په خپلو افسانو کښې د پښتني روایاتو او پښتني ټولنې ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي ګل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کښې د خپل ژوند او ټولنې لیدلي کتلي نشیب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډیر په مؤثر انداز کښې بیان کړے دے ، د دوي افسانې د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نهٔ صرف زړهٔ راښکونکې ترجماني ده بلکې د دغه ټولنې ژوندي جاړن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

متاثره ده ځکه چې د دوي د افسانو اکثر قيصې د پښتني رواياتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قيصې دوي د خپلو افسانو د ملا تير ګرځولے دے ـ دا شاه زلمے په خپله خاوره بې کچه مئېن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educateکولو په غرض ئې قلم په ګوتو کښې نيولے دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره يې د افسانې غوندې موثره ميډيم ځان دپاره غوره کړے دے ـ دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي ځکه نو زۀ دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دې افسانو لوستو ته رابلم او بس دومره به اووايم چې

" خدا کرے زور قلم اور زیادہ "

په درناوي
واجد ودان خليل
کوزه پشتخره پېښور
۱۱ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورژېده يؤ تاثر

کۀ نۀ وي نۀ وي نو څۀ دپاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړے دے او ښۀ پۀ آب و تاب مخ پۀ وړاندې روانه ده او پۀ خپله لمن کښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختيا رانغاړي او د پښتو ادب پۀ جولۍ کښې ئې ځايوي ـ پۀ اول اول کښې به اوږدې اوږدې افسانې ليکلے شوې چې قيصه به ئې پۀ خوند خوند د انجام پۀ لوري زغلېده بيا يؤ وخت راغے چې علامتي او تجريدي افسانې مخې ته راغلې او بيا ورپسې مختصرې او ځنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اوليکلے شوې ټولې پۀ خپل خپل ځائے ښې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه پۀ د افسانې پۀ قيصه ايز او بيانيه اسلوب کښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه پۀ بله (علامتي او تجريدي) افسانه کښې نشته ـ د افسانې پۀ دې سفر کښې د ځلمو ليکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده ـ

ګڼو ځلمو د خپلې مطالعې پۀ اثر کښې افسانې ليکلي دي او ښې ئې ليکلي دي کم از کم زۀ ئې د مقدار او معيار دواړو نه مطمئن يم ـ پۀ دې ځلمو کښې ښاغلے ګُل رسول ايلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې " غوټۍ اورژېده "تياره کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ـ ما ئې ټولې افسانې ؤلوستې چې لنډې او اوږدې دواړه قسمه افسانې پکښې شته ـ کوم لوازمات چې د ادب اُستاذانو د يوې افسانې دپاره ټاکلې دي نو دې ځلمي ګُل رسول ايلم د هغې پهٔ رڼا کښې خپلې افسانې تر خپل وس پورې د معيار پهٔ تله تللې دي ـ تر ډېره حده پورې ئې کوښښ کړے دے چې بې ځايه طوالت اونهٔ لري او د مطلب خبرې پهٔ ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښې راغونډې کړې دي چې افسون هم لري، تجسُس هم لري او انجام ئې هم فکر ژن دے قارې پهٔ حېرت کښې پرېباسي۔

دا د ګُل رسول ايلم کتاب ټولې ټالې شل افسانې لري او زياتره ورې افسانې دي چې زمونږ ځنې ليکوالان ملګري ورته "افسانچې "وائي خو بهرحال ښهٔ کوښښ دے چې د ګُل رسول ايلم صېب ارادې پخې وي او افسانې ليکلو ته ئې فکر وي نو اُمېد کېدے شي چې پهٔ راروان وخت کښې د افسانې يو معتبر ليکوال اوګرځي انشاءالله۔ زهٔ داد ورکووم او دُعاګو يم چې تل دې برياليے وي فکر ئې تاند غواړم۔ مننه

پروفېسر ډاکټر اسلم تاثير اپريدے
۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلمه صدۍ او پښتو افسانه

د ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د افسانو ټولګه غوټۍ اورژېده یو نظر........ لائق زاده لائق

پښتو ادب په شلمې صدۍ کښې ډېر رنګونه بدل کړهٔ .د دې نه وړاندې د کلاسیکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانهٔ د قبائیلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزګار نهٔ وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نیکهٔ د مغلو دربار نیولے وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او یا بزرګانو ، صوفیانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو -

خو شلمې صدۍ پښتو ته ډېر څهٔ ورکړهٔ .... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخیلي .... د غزل بابا حمزه شینواري .... لوې خېړنکار افضل رضا لوې هنر مند خیال محمد لوې استاد رفیق شینواري .... لوې ډاکټر رحمان لوې سترګه ور صاحب زاده عبدالقیوم خان او داسې نورد شلمې صدۍ دغه لویو خلقو بیا نور لوې خلق پیدا کړهٔ چا چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه.دغه شان شلمې صدۍ د خدائي خدمتګارو قربانۍ هم اولیدې او افغانستان ته د روسیانو راتګ هم ...... دې صدۍ د هاغه قام پرستو مخونه هم اولیدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرڅ کړل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو .د شلمې اخري لسیزو پهٔ دې خاورې لمبې بلې کړې د ګوندونو پهٔ نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړهٔ .چا چې پهٔ ټول عمر کښې کابل نهٔ وو لیدلے هغوي د پېسو پهٔ خاطر اروپا ته اوتختیدل دې ټولو حلاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړهٔ چې د پښتو شاعرۍ ته بغاوت راغے او افسانه سلګو اونیوه د زیتون بانو،ګل افضل خان ،ارباب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده .... اوس زیات لیکوال المیې لیکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولګه "غوټې اوږېده" هم د ځلمي لیکوال ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د ژوند المیې دي چې د خپل عنوان پهٔ غیرہ کښې هر څهٔ کښې ئې هر څهٔ خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو پهٔ هنداره کښې د ایلمؒ تصویر واضحه جوړیږي .... هغه یو حساس او دردیدلے زړهٔ لري پخپله هم د یو ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې" ایلم" دے۔

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده .... هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه ګېر چاپیره ویني او هُم دا د یو ښهٔ افسانه نګار کمال دے د ښاغلي ایلمؒ محرومې هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي....... اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان پهٔ دغه راز پوهه دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې پۀ راتلونکي وخت کښې به د ګل رسول ایلمؒ مشاهده سېوا کیږي او چرته چرته چې" غوټۍ رژیږي " نو ایلم جان به پرې نورې ساندې وائي.

سترګې ئې غړېږي خو څۀ نۀ وینې
داسې د ړندو پۀ ښار کښې اوسمه

لائق زاده لائق صیب
پخوانے ډایریکټر
راډیو پاکستان اسلام اباد
و پرائیویټ سیکټري وفاقي
وزارت امور کشمیر
صحت،ریلویز و پاپولیشن
ویلفئیرز اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل رسول ایلم او افسانه

"غوټۍ اورژېده " د ګل رسول ایلم صیب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو په تول پوره دي .دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېرو لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نۀ دے ګل رسول ایلم صیب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې ښې لیکلې دي .د معنې په لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتیږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي اُمید لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هُم ښۀ معیاري افسانې لیکي۔

زۀ پۀ دغه زیار ګل رسول ایلم صیب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې پۀ دومره کم عمرۍ کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو۔ ډېره مننه

پۀ ډېر درناوي
سلیم منور اشتنغر چارسده
۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګُل رسول ایلم " غوټۍ او پڼ پېده"

پۀ داسې وخت کښې چې هر يؤ ځلمے او پېغله شاعرۍ پسې ليونۍ ده يؤ ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانګلي دي ـ او د ګڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوے دے ـ چې ګُل رسول ايلم ماته د خپل کتاب پۀ حقله اووئيل نو د حېرانتيا سره سره زۀ خوشحاله هم شوم ـ زما د خوشحالۍ واحد وجهه د يو ځوان د ادب پۀ مېدان کښې نثر او پۀ نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو ـ څنګه چې ادب لويه پراخه سينه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنګونه لري ـ زمونږ د افسانې پۀ تاريخ کښې زاخيلي صيب نه تر نورالامين يوسفزي صيب او د سيده بشرىٰ بېګم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج ختټکې، زېتون بانو ، سلمىٰ شاهين پورې ګڼ شمېر افسانه نګاران مونږ وينو ـ او زما خپل مېدان نثر او پۀ نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالي پۀ ځائے وه ـ دا پۀ خپل ځائے ډېر د ويار مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده ـ تحقيق، ناول، افسانه پرمختګ کوي لګيا دے او د پښتو ژبې جولۍ د قيمتي پنګو نه ډکېږي ـ او پۀ دغه پنګه کښې د غوټۍ اوږپېده پۀ نوم يوه بله قيمتي ډالۍ واچولې شوه ـ زۀ پۀ دې زيار او کار ايلم ته مبارکي ورکوم ـ ځو پورې چې د ګُل رسول ايلم د افسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معيار تعلق دے نو د يؤ ځوان پۀ حېث د هغۀ سوچ هوائي نۀ دے ـ ايلم د خپل قلم نه د هغۀ د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځيني ناولي اړخونه، څۀ تراخه حقيقتونه پۀ ډاګه کړي دي ـ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه پۀ ګوته کوي هم او لوستونکے ځان سره د کردارونو د تګ پۀ لار بوځي هم ـ زما پۀ خيال د يؤ ليکونکي دا غټه کاميابي وي او پۀ دغې کښې ګُل رسول ايلم کامياب شوے دے ـ

زۀ پۀ دے ښکُلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هيله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته ارو مرو رسوي ـ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي ، شعور پخېږي او د ليک توان زياتېږي ـ پۀ نظر کښې وسعت پېدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زۀ دا پهۀ يقين سره وئيلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو کۀ دے خپل ليک هم داسې جاري اوساتي ـ زما دعا د ګُل رسول ايلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امين ـ

پۀ درناوي

محترمه کلثوم زيب

پېښور

نېټه: ١٠ اکتوبر ٢٠٢١ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قيصې

د ښاغلي ګل رسول ايلم دا قيصې د هغـهٔ د خيـال او فکـر هغـه ژونـدي انځورونـه دي چې هم د هغـهٔ په مشـاهده اډانه دي او هم ئې د يو قلمکـار په حېث د ارمـان هېنـدارې دي پهٔ دې قيصـو کښـې به فني کمے هم وي د ژبـې د صحت ستونزه به هم لـري خـو د ښاغلي ګـل رسـول ايلم جذبه او فکـر دواړه ډېر سپېڅلي دي هغـه د خپلو ارمـانونو غـوټۍ ګُل کېدل غـواړي خو د وخت او حـالاتو تورابـان ئې دغـه تمّنا پوره کېدو ته نهٔ پرېږدي ځکه ئې پهٔ فکـر او خيـال د مايوسـۍ يـو تـوک څادر خور دے کهٔ ښـاغلي ايلـم جـان خپـل دا جانانـه سفر جاري اوساتهٔ نو د افسـاني جراثيم لـري او پـه راتلونکي وخت کښـې بـه ئې افسـانې ،،غـوټۍ،، د رژېدو پهٔ ځائے ارو مرو ګُل شي د ده د ښهٔ فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامين يوسفزے
اسلاميه کالج پوهنتون پښتو
څانګه پېښور
يکم نومبر2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم جان لنډه پېژندګلو او افسانې

لکه څنګه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي ښائسته ده هم دغه رنګ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه ښائسته دي ـ ایلم جان چې خپل نوم ئې ګل رسول خان دے د خُدائے بخښلي محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې ځېږېدلے دے د دوشخېل قام د ستري ځانګي دورانخېل سره تعلق لري ـ ښاغلے ایلم جان د دوشخېل خادګزي د ډډې د کندي او د مشهور غر ديولئ په ښائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترګې غړولي دي ـ ایلم جان د دیر د ښائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس درد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرګندونه کوي ـ ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم ښادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسله کښې په فرنټیرکور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په ځانګه کښې خپله وظیفه یعني خپل فرائض ترسره کوي ـ په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوي جذبې ئې ځواني دي کۀ د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ايلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کښې يو لوړ او ځانګړے مقام لري په انګريزئ ژبه کښې ورته Short Story يعنې لنډه قيصه وئيلے شي ـ دې ته خيالي فکري يا فرضي قيصه هم وئيلے شي دا په يو نشت کښې قاري لوستے شي دا د داستان او ناول په مقابله کښې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قيصې يو طرقي يافته شکل هم وئيلے شو په پښتو ادب کښې ورمبۍ افسانه" کونډه جينۍ "راحت زخيلي ليکلې وه ځکه خو راحت زخيلي صېب د افسانې امام ګڼلے شي ـ شاعران او اديبان کۀ يو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپېريال د شاعر او اديب دپاره د استاذ حثيت لري يو شاعر او اديب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي ـ په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په ښائسته ډول سرګندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مينې او ورورولۍ يو ښکُلے پېغام ورکوي ـ اوس راځو د ايلم جان کتاب" غوټۍ اورژېده "طرف ته.

ايلم جان چې سحر د کوټې ور بيئرته کړي نو د سوات په حسينه وادئ کښې د ايلم په مشهور غر نمر سترګه وهلې وي او د رڼا پلوشې ئې د ايلم صېب د کوټې ګوټونه روښانه کوي ـ دا پلوشې د دۀ ژوند له حرارت ورکوي ايلم صېب د ايلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانګو پلوشو نه هم ـ دے هم د ايلم د وژود نه د قلم په ذريعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسؤل غـواړي ـ ایلـم صـیب پۀ خپـل دې کتـاب" غـوټۍ اورژېـده "چې د افسـانو یـوه ښـکُلې مجموعـه ده دا کتـاب پۀ شلو افسـانو او پۀ یوسل او دولس مخونو مشـتمیل دے د دې کتـاب ټولې افسـانې پۀ لوسـتونکي ښـۀ اثر پریباسي ژبه ئې سوچه او کلېوالـه ده پۀ دې یؤ ښائسـته کلېـوال رنګ غالـب دے ځائے پۀ ځائے پکښـې متلونو او شعرونه د قېصـو رنـګ یـو پۀ دوه زیـات کړے دے د افسـانو کردارونـه پلاټونـه د قیصـۍ سره سمون خوري ـ ایلـم صـیب د افراتفرئ پۀ دې دور کښـې وس هـم پۀ داسـې فطري مـاحول کښـې ژوند کـوي چرتـه چې چینه چینار وس هـم موجود دي چرتـه چې د ګډو بیزو کنډک او د شپونکي د شپېلۍ او د یکـه زار یاقربـان آوازونـه وس هـم اورېـدے شي ـ د ایلـم صـیب پۀ چاپېرچـل کښـې پۀ ګټـه ناست مشـران د نـوابي ریاسـتي دور قیصـې کـوي چې کشـران ئې پۀ تعجـب اوري او پۀ دې حقیقـي قیصـو د افسـانو ګُمـان کـوي د مـاحول اثر پۀ انسـان ارو مـرو کېږي او دغـه وجـه ده چې ایلـم صـیب د قلم پۀ څوکـه د خپـل چاپېرچـل ترجمـاني او عکـاسي د افسـانو پۀ دې مجموعـه کښـې پۀ ښـۀ ډول کړې ده هسـې خـو ټول کتـاب د معیـار پۀ تـول پـوره دے خـو" تـش لاس ، دوه بجـې ، حوالات ، چغـې او غـوټۍ اورژېـده "غـوره افسـانې دي دا د ایلـم صـیب اولنـے کوښـښ دے کمے بېشـے بـه پکښـې خامخـه وي خـو هیلـه لـرم چې راروان انتخـاب کتـاب بـه ئې نـور هـم ښـۀ او پۀ معیـار پـوره وي دا جـاج بـه وس تاسـو اخلـۍ چې ښـاغلي د خپـل قلـم او موضـوعاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره خومره انصاف کړے د ے هیله لرم چې ایلم جان به په ادب کښې خپل سفر جاري ساتي او د پښتو د ادب جولۍ ته به داسې ښائسته ګلونه وار په وار ډالۍ کوي.

په درناوي ستاسو ورور
جهان بخت خان جهان
خادګزئ کاغان
۱۲ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې خپلې

ګرانو دوستانو خبرې خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبرې دي خو د روایاتو ترمخه زۀ به دا اووایم چې دا کتاب "غوټۍ اورژېړده " زما د افسانو رومبنے کتاب دے ـ هسې خو افسانه لیکل ډېر ګران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې پۀ تول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څۀ مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپیریال کړۀ وړۀ او ښۀ بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نۀ خو زۀ به ملګرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زۀ پۀ افسانه کله او څنګه پوهه شوم ـ

نثري لیکل خو به ما د ډېر وراندې نه کول زۀ د لسم ټولګي سټوډنټ ووم چې داسې څۀ واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نۀ پوهېدم چې زۀ افسانه لیکم او کۀ قیصه یا کۀ څۀ بل څۀ خو چې د کله نه مې خپل لیکونه " لائق زاده لائق " صېب ته وړاندې کړل نو هغۀ پۀ ډېر اخلاص سره زما اصلاح اوکړه او وخت پۀ وخت به ئې د افسانې پۀ قوائدو او اصولو پوهه کولم ـ نن کۀ زۀ افسانه لیکم یا ښۀ او نا ښۀ لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صېب د اخلاص او د هغۀ د محنت برکت دے چې زۀ ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسانو د يؤ کتاب خالق شوم زۀ کۀ د لائق صېب هر څومره مننه ادا کړم نو کمه به وي ولې چې د لائق زاده لائق صېب مصروفيات دومره دي چې هغه د چا نه پټ نۀ دي او د هغې باوجود هغۀ زما لپاره خپل ځان کړولے دے او هغه ماته پته ده چې لائق صېب څومره اخلاص زما سره کړے دے ولې چې يوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صېب د اسلام اباد نه ستړے ستومانه کور ته راغلے وو او چې واټسپ ئې کتلے وو نو زما ليکونه ورته پۀ سر پراتۀ وو او هغۀ زما هغه ليکونه کتلي وو او ماته ئې جواب پرېخښودے وو او چې سحر ما واټسپ خلاص کړو او د لائق صېب راکړے شوے جواب مې اوکتلو نو يقين اوکړه چې ډېر خفه هم شوم چې تۀ اوګوره لائق صېب څۀ خو وس کمزورے شوے هم دے لاړو سپين ګيرے شو او څۀ دومره مصروفيات لري چې سحر د کوره وځي نو د شپې ناوخته کور ته راځي او کله کله خو دوه درې ورځې هډو کور ته هم را نۀ شي خو بيا ئې هم د شپې پۀ دوه بجې زما ليکونه کتلي وو او جواب ئې راکړے ؤ.

ډېره ډېره مننه ئې کوم خدائے پاک دې لائق زاده لائق صېب له ډېر عمر ورکړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه ګرګه نصيب شه ، زړۀ مې غواړي چې د لائق صېب ټول اخلاص بيان کړم خو د لائق صېب اخلاص او محنت زما سره دومره دے چې دا ځانله يوه موضوع ده ملګري بور کول نۀ غواړم ولې چې بيا به دا ځانله يو کتاب شي او پۀ دغه موضوع به کۀ خبر وي بل وخت چرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صېب دغه اخلاص په لیک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي ـ دغه شان د واجد ودان خلیل صېب هم ډېره زیاته مننه کووم ولې چې کله زۀ د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صېب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خلیل صېب نامه اخلم ـ واجد ودان خلیل صېب هم تر ډېره حده زما هر لیک کتلے او راته ئې د لیک د سمولو پوره پوره طریقه کار ښودلے دے ـ او دغه رنګ د ګرانو محترمو ښاغلیو پروفېسر اسلم تاثر اپریدي صېب، پروفېسر حنیف خلیل صېب ، نورالامین یوسفزئ صېب ، لائق ذاده لائق صېب ، واجد ودان خلیل صېب ، جهان بخت خان جهان صېب ، سلیم منور صېب او د ډېرې ګرانې محترمې کلثم زېب مېم ډېره مننه کوم چې زما په دې معمولې شان کتاب ئې خپل قیمتي لیکونه اوکړل-

ګرانو دوستانو دا زما کتاب" غوټۍ اوړژېده "ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د یو کال ذخیره ده مطلب دا شل افسانې ما تقریباً په یو کال کښې لیکلې دي ـ کۀ رب ته منظره وه او ژوند ؤ نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او کۀ په دې کتاب کښې مې څۀ کمے بېشے وي نو ډېره بخښنه غواړم ډېره مننه وسلام-

په ډېر درناوي
ګل رسول ایلمؒ
کوز دیر خادګزو بخت بلنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمګړې ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړے ارمان

شبنم سمه خوشحاله وه د همزولو په مینځ کښې سرۀ لاسونه د وادۀ په سره جوړه کښې لکه د ښاپېرۍ ښکُلې سینګار شوې ناسته وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مُسکۍ مُسکۍ کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړے ؤ، د ډېرې خوشحالۍ نه په جامو کښې نۀ ځائېده او د ځان سره به ئې پټ په زړۀ کښې بار بار داسې وئیل چې

" شکر دے خدایه شکر "

او اسمان طرف ته به ئې په سترګو کښې اوکتل او بیا به ئې زر سترګې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې نۀ راتلو او خپل ځان ته وائې چې

" زۀ خوب خو نۀ وینم زۀ او ناوېتوب؟"

او بیا به زر مُسکۍ غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې محسوسه شوه چې ګنې د هغې وس یقین راغلو او خپل ځان ته ئې اوئیل چې

" نا نا بلکل رېښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شبنم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړۀ زړۀ کښې د خپل ځان سره لګیا وه رنګا رنګ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله دنیا مسته او رنګینه ښکارېده د هغې ټولې همزولې د هغې په تیارئ کښې بوښت وې ټولې د شبنم نه چار چاپېره راتاؤ شوې وې چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والۍ کله کله خو به پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې

" یۀ جینکو ناوې تیاره شوه کنه "

او چا به وئیل چې

" یۀ جینۍ تۀ لږه دې خوا شه چې زۀ هم لږه ناوې اوینم کنه "

شبنم په ناوېتوب کښې ډېره حسینه ښکارېده یؤ خوا کۀ هغه قدرتي ښکُلې وه نو بل خوا د ناوېتوب سینګار ئې ښکُلا یو په دوه کړې وه بلخوا د هغې د زړۀ هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوي وصال خان سره پوره پینځۀ کاله وړاندې شوے ؤ خو د هغې د ماشومتوب لۀ کبله د شبنم پلار محمد جان کاکا د وادۀ نېټه پوره پینځۀ کاله غزولې وه پینځۀ کاله څۀ چې د شبنم او وصال خان دپاره پینځۀ سوه کاله وو هر څو کۀ شبنم وړه وه او په زړۀ کښې ئې د هیڅا دپاره هم لا څۀ ځائے نۀ ؤ پېدا شوے خو دومره ضرور پوهېده چې زۀ وس په دې کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبنم د وصال خان په نوم شوه نو د شبنم په زړۀ کښې د وصال خان مینې سر پورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه چې کله به دغه ورځ راځي چې زۀ به د وصال خان تر څنګه ناسته یم او کله کله خو به ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

" هن........پینځۀ کاله دا به څنګه تېرېږي......ډېره ګرانه ده........دا دومره انتظار ...... دا انتظار خو به ما اوخوري "

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې پوره پینځۀ کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د وصال خان زړونه به یو ځائے کېدل جنجیان راغلي وو یۀ خوا بل خوا شور شغرب جوړ ؤ جونو د ټنګ ټکور خپلو کښې محفلونه ګرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د ستورو په مینځ کښې چې د ځوار لسمي سپوږمۍ ځلېږي یۀ خوا کۀ شبنم د خپل مور پلار او خوېندو وروڼو نه په جدائۍ درد ېدله او پرېشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالۍ کښې لۀ خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم ولې چې پینځۀ کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلي وو او د جدائۍ لمبو ئې د زړۀ محلونه غرغنډه کړي وو جنجیان تیار شول شبنم د پلار په اوږه او د مور په غېږه کښې د جدائۍ رڼې اوښکې توي کړې رخصت واخستۀ شو او شبنم په سپین موټر کښې کېښناسته خو د کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د موټر په فرنټ سیټ کښې کېښناسته......ګاډي روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـول........کافي اوږده لاره وه شـبنم بـه پـه سـترګو سـترګو کښـې وصـال خـان تـه کتـل او وصـال خـان بـه مُسـکے شـو او د غـه رنـګ د شـبنم پـه مـخ بانـدې بـه مُسـکا خـوره شـوه د شـبنم پـه زړهٔ کښـې بـه دغـې رنـګ مُسـکا نـاقراري ږ، لېونتـوب او د جـذبو تـودولے پېـدا کولـو وصـال خـان او شـبنم بـه کلـه کلـه د ګـاډي پـهٔ شيشـه کښـې هـم يـؤ بـل تـه کتـل او يـؤ بـل تـه پـهٔ کتـو سـره بـه مُسـکي شـول چـې پـهٔ دغـې مُسـکا کښـې د دواړو ډېـرې خبـرې پټـې وې وصـال خـان چـې بـه مـوټړ لـږ شـان اوزغلولـو نـو شـبنم بـه اوويرېـده او پـهٔ دغـې ويـره کښـې چـې بـه د شـبنم پـهٔ مـخ کـوم رنګونـه بـدل شـو نـو پـهٔ وصـال خـان بـه دغـه رنګونـه ډېـر ښـهٔ او خـوارهٔ لګېـدهٔ وصـال خـان بـه ګـاډے نـور هـم اوزغلولـو او ورسـره ورسـره بـه ئـې د ګـاډي پـهٔ شيشـه کښـې د شـبنم د مـخ رنګونـه هـم لوسـتل او چـې څـومره بـه د شـبنم پـهٔ مـخ د ويـرې رنګونـه سـېوا کېـدل نـو دومـره بـه وصـال خـان خوشـحالېدلو هغـه لـه بـه دغـې رنګونـو ډېـر خونـد ورکولـو ځکـه د هغـه هـم دا کوشـش ؤ چـې شـبنم څـومره ويـرولے شـي نـو چـې وهٔ ئـې ويـروي۔

خـو دغـه ويـره هغـه وخـت هـم ويـره پـاتې شـوه چـې وصـال خـان د ګـاډي پـهٔ شيشـه کښـې د شـبنم پـهٔ تماشـه ؤ او پـهٔ ځـان پوهـه نـهٔ شـو او د هغـه نـهٔ وړانـدې د يـؤ ګـاډي سـره پـهٔ درز خپـل ګـاډے اولګولـو دغـه درز ټولـو خلکـو واؤرېـدو ټولـو خلکـو رامنـډې کـړې د وصـال خـان سـره چـې پـهٔ مـوټړ کښـې شـاته کـومې ښـځې ناسـتې وې هغـوې چغـې ويـر مـاتم جـوړ کـړو چـې پـهٔ دغـې سـره ډېـر خلـک د ګـاډي خوالـه نـزدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلـهٔ د وصـال خـان پـلار هـم راورسـېدو د ګـاډي فرنـټ سـائيډ ټـول تبـاه شـوے وو د وصـال خـان پـلار چـې اوکتـل نـو د شـبنم سـر د وصـال خـان پـهٔ غېږه کښـې پـروت ؤ او پـهٔ سره سور شـال کښـې ئـې پـهٔ خُلـهٔ سـره وينـه راغلـې وه او د وصـال خـان ځـواني د ګـاډي د سـټېرنګ د لاسـه پـهٔ اوږد سـفر تلـې وه د هـر سـړي پـهٔ مـخ بانـدې پرېشـاني خـوره وه چـا اوښکې تويولې او چا به دغې حادثې ته حېران حېران کتل۔

د وصـال خـان پـلار چـې د شـبنم د مـخ نـه وينـه پاکولـه نـو هغـه تـه داسې محسوسېدله لکه چې هغه ورته وائي چې

پښـــتنه يـــم مـــا د مينـــې پـــت پـــاللے
کـهٔ د يـار پـهٔ غېـږ کښـې مـړه شـمه مـړه نـهٔ يـم

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

جمالي چې به د پوره يوې مياشتې دياړي تر لاسه کړه نو پۀ خوشحالۍ خوشحالۍ به ئې کور ته د راشن ډکې بورۍ راخستې وې او د جمالي د رويې نه به داسې محسوسېده چې د جمالي هېڅ کمے نۀ ؤ او د هغۀ ژوند پۀ خپله دياړۍ مزدورۍ کښې ډېر ښۀ او پۀ سکون روان ؤ او دغه شان پۀ عام اولس کښې هم چې به جمالي د چا سره پۀ لار کوڅه کښې ملاقات کولو نو پۀ ډېر احترام مينه او خوشحالۍ به ئې ورسره ستړي مشي خوار مشي کول او د بعضې زړۀ ته راتېرو يارانو سره به ئې داسې ملګرتيا وه چې يارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو کېدو هم نۀ چې ګينې جمالے يؤ غريب مزدور سړے ؤ او هره ورځ به ئې يؤ نه يؤ ملګرے خامخا د لاس نيولے پۀ خپله غريب خانه کښې مېلمه کولو.

خو څۀ موده کېدله چې جمالي به پۀ سمه خُلۀ د چا سره خبرې هم نۀ کولې او نۀ يې پۀ مخ د خوشحالۍ څۀ اثار ښکارېدل او دغه شان چې جمالے به ماښام ستړے ستومانه د مزدورۍ د ځائے نه کور ته راتللو نو پۀ ډېر لوئے سوچ فکر کښې به اخته ؤ او دومره به پۀ خپلو غمونو سوچونو کښې ډوب ؤ چې چا به ورباندې سلام هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړو نو هڅو به خبر نهٔ شو چې ګینې چا لا سلام هم اوکړو او دغه رنګ ئې ټول ملګري هم پهٔ دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څهٔ شوي دي چې جمالے هڅو پهٔ چا څهٔ کار غرض نهٔ لري او ټوله ورځ خفه دلګیر خپلې ګوټې شماري۔

د جمالي یارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه اوپوښتي چې "داسې څهٔ مسله ده چې جمالے ئې پهٔ داسې لوئے ټېنشن او غم کښې اخته کړے دے"

خو بل خوا د کرونا وبا پهٔ ګرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړے ؤ چې د خلکو پهٔ مېنځ کښې ئې د بېلتانهٔ غرونه اودرولي وو او سخت لاک ډاون لګېدلے ؤ او څهٔ خو د هر سړي د ژوند مصروفیات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نهٔ ؤ څهٔ موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه پهٔ وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاوېدل شروع شو نو د کلي پهٔ هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړے شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلې کلي ته اول ځل ؤ۔

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک پهٔ جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لویو او وړو به د زنده اباد نعرې وهلې ولې چې څوک د خپل زوي د نوکرۍ پهٔ طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلۍ او څوک خو پهٔ دې طمع وو چې کهٔ یو بنډل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرقه ته کتل نو د خپل کلي وراني کوڅې، ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوډشېډنګ او خصوصي طور ګرانه ګراني به ئې مخې ته نېغه اودرېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنګه خلک دي چې په دې حال کښې هم د زنده اباد چغې وهي او بیا چې په ستېج ولاړ سړي به څۀ خبره نیمه اوکړه نو ګېر چاپېره به د لاسونو پړقا او د زنده اباد چغو په تول کلي کښې انګازې خورې ورې کړې او چې په ستېج ولاړ سړي به د غټو غټو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غیبتونه کول نو نور به هم خلک په جوش او مستۍ کښې راغلل خو په ټولو خلکو کښې یۀ جمالے ؤ چې بالکل خاموشه ؤ چې نۀ به ئې د زنده اباد نعرې وهلې او نۀ به ئې لاسونه پرقول خو ګېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل .د جمالي پۀ دغې خاموشۍ بانديې د هر چا نظر ؤ او بیا چې د پارټۍ کوم واکداران وو هغوي ټولو د یۀ بل سره ګنګوسې کولې چې

"دا سړے ولې داسې خاموشه دے او بیا پۀ داسې موقع چې د پارټۍ لوئے لوئے لیډران راغلي دي او بیا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټۍ یۀ خاص غړے دے خو چې ولې نۀ لاس پرقوي او نۀ د زنده اباد نعرې وهي"

خو څۀ ساعت پس چې پۀ ستېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د ستېج سیکټري ستېج ته راپاسېدو نو جمالے بیا ستېج ته ورسېدلے ؤ او دغه شان جمالے د سیکټري نه پۀ مائک ورمخکښې شوے ؤ جمالي پۀ ستېج لګیدلي لاؤډ سپیکر ته پوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو خپل پهٔ اوږه راچولے شکلے يې پهٔ خپل مخ داسې اووهلو لکه چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بيا ئې پهٔ اوږه راواچولو۔

جمالي د خپلو خبرو ابتداء پهٔ بسم الله سره اوکړه چې د جمالي پهٔ دې عمل د جلسې ټول خلک چُپ چاپ حق دق او حېران حېران وو او د هر سړي پهٔ زړهٔ کښې دا سوال تاوېدلو چې خدائے خبر چې جمالے به لا څهٔ خبره کوي خو جمالي چې وړومبنی خبره د تېر حکومت د نرخونو او بيا د موجوده نرخونو اوکړه او بيا ئې د موجوده حکومت هره يوه بې ايماني ټولو خلکو ته پهٔ ګوته کړه او ټولې ئې سپينې سپينې خبرې اوکړې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې پهٔ "جمالے زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه د جمالي دپاره راجوړه کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او ټول خلک پهٔ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لاړل او چې سبا د کلي خلک خبرېدل نو جمالے د نزدې تهانې پهٔ حوالات کښې بنديوان کړے شوے ؤ۔

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بچی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړه بڼه

طـوطي ګـل کاکـا جُرابـې یـؤ خـوا تـه کېښـودې بوټـان ئـې د انګیټهـۍ سـره جوښـت یـؤ بـورجي تـه نېـغ اودرول د انګیټهـۍ دروازه ئې خلاصه کړه او یوه شونتهۍ ئې ورکېښوده.

"هایٔ هایٔ څهٔ ښکُلے وخت ؤ لاړه ځواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېرېږي"

طـوطي ګـل کاکـا د دې خبـرې کولـو سـره پـهٔ سـپینه ګیـره لاس راښـکودو غـاړه ئـې تـازه کـړه او لکـه د نـور کلـه پشـان ئـې بیـا د خپلـې ځوانۍ او د خپل دور قیصې شروع کړې.

"زمـا د ځوانۍ خـو بیـل دوران ؤ خـو وس لاړم سـپین ګیـرے شـوم "

"هسې پهٔ ځوانۍ کښې انسان ډېر پهٔ طاقت کښې وي"

"او اوس"

"اوس خـو د چـا خبـره چـې د اودس مـاتي لوټـه هـم پـهٔ لاس کښـې نـهٔ شـم اوچتـولے لاړم عمـر خـوړلے شـوم زور مـې کښېناسـتو دا اوګـوره د دې کوټې دا بش ما پهٔ ایکي یوازې د ایلم د غر نه راوړے ؤ"

"څهٔ به اووایو نو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

"نن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نۀ شي سمولے او دا خو څۀ کوي چې نۀ حُجره پېژني او نۀ جومات د چا سره ناسته پاسته غم ښادي هم نۀ پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سړے د ځان شوے دے تر دې پورې چې میني محبت ورسره هم سر خوړلے دے"

د طوطي ګل کاکا قيصې به تر نيمې نيمې شپې د کور ټولو خلکو پۀ ډېر غور او پۀ ډېره مينه اؤريدلې . او د ګاونډ خلک ئې هم ټول د خپلو خوږو خوږو قيصو مئينان کړي وو هره شپه به د طوطي ګل کاکا ګاونډيان پۀ ډېره مينه او شوق د طوطي ګل کاکا خوا له راتلل زۀ هم د طوطي ګل کاکا د ګپ شپ عاشق ووم ما به هم د طوطي ګل کاکا نه بلا خبرې او بلا قيصې اوريدلې زما به د طوطي ګل کاکا متلونه ډېر خوښېدل وس هم راته د هغۀ زيات متلونه ياد دي.

د طوطي ګل کاکا د ټولو نه ښۀ خاصيت دا هم ؤ چې د متلونو قيصې به ورته هم يادې وې اکثر چې به طوطي ګل کاکا کوم يؤ متل اووئيلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چې د دې متل پۀ شا څۀ قيصه وه او طوطي ګل کاکا به راته ډېره پۀ تفصيل سره بيانوله او چې د طوطي ګل کاکا نه به چا د څۀ قيصې يا د پخواني دور، دود دستور پوښتنه اوکړه نو ډېر زيات به خوشحالېدلو د طوطي ګل کاکا ټول کړۀ وړۀ د ستائينې وړ وو ولې چې الله تعالیٰ طوطي ګل کاکا يؤ داسې خوږ انسان پيدا کړے ؤ چې انسان خو څۀ چې مېږے ئې هم چرته نۀ ؤ ازار کړے عموماً به ئې د خلکو زړونو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحالۍ ورکولې کۀ طوطي ګل کاکا ته به چا کنځل یا بله څۀ ترخه خبره هم اوکړه نو پۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکې یا کنځل کوونکے خو به ئې پۀ خپل ځان او پۀ خپله خبره پښېمانه کولو.

زۀ چې به د طوطي ګل کاکا خوا له لاړم نو کوشش به مې دا ؤ چې د عامو قېصو، خبرو اترو نه علاوه د یو متل پۀ شا یوه قیصه راته هم ضرور بیان کړي یؤ خوا کۀ زۀ د طوطي ګل کاکا ګاونډې ووم نو بل خوا به مې د طوطي ګل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې.

دغه وجه وه چې د طوطي ګل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم .ماته به ئې د ډېرې مینې نه د پښتو پتنګ وئیلو یوه ورځ مابښامے ؤ او د جنورۍ میاشت وه نرۍ نرۍ واؤره هم راوریدله سخته یخني وه خو د طوطي ګل کاکا قېصې، خبرې او متلونه اوریدل به مې پۀ هېڅ حال کښې هم نۀ قضا کول پۀ دغه یخه شپه د طوطي ګل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې وډبوله طوطي ګل کاکا اواز راکړو.

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو.

"هن..... کاکا زۀ یمه فلانکے"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي ګل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړدله او دا متل ئې اوئیلو چې

" خمبه لمبه تمبه وي " نو ورک شه غمونه پریږده چې وریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خپل څادر له ځنې ورکړو واؤره مې د خپل ځان نه اوڅنډله او د طوطي ګل کاکا سره مې سترې مشي خوار مشي اوکړل.

طوطي ګل کاکا؟.

"خمبه لمبه تمبه " څۀ مطلب ؟"

طوطي ګل کاکا پۀ برق برق پۀ خندا شو.

"بچے دا ډېر پخوانے متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته پۀ داسې موقعه وئیلو چې واؤرې به وريدې او مونږ ټول به د چرګې نه ګېر چاپېره ناست وو .نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه، تمبه وي نو کۀ پوره شل ورځې واؤرې ورېږي نو پروا نشته خو کۀ پۀ دې درې واړه کښې يؤ هم نۀ وي نو بيا ژوند ډېر ګران شي ولې چې دا دوه مياشتې ډېرې سختې د يخنۍ مياشتې دي دې مياشت ته سپينه خله وائي او پۀ دې پسې دوېمې مياشتې ته توره خله وائي پۀ دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واؤره ورېږي .پۀ دې وخت کښې هغه سړے نر وي چې دې دواړو مياشتو ته ئې ښۀ ځان تيار کړے وي دا مياشتې چې شروع شي نو نۀ خو بيا څوک د لرګي بندوبست کولے شي نۀ دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نۀ ابادي جوړولے شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نۀ کېږي سېوا د خورو څکو نه"

مونږ ټول د طوطي ګل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي ګل کاکا ډېر پۀ تفصيل سره د متل وضاحت اوکړو پوره تر نيمې شپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـو بنـهٔ ګـپ شـپ او د مـزې قیصـې واؤریـدې اخـره کبنـې طـوطې ګـل کاکا مونږ ته پهٔ خندا خندا کبنې اووې چې

"هلکه"

"صبا له به خامخا راځئ"

مـا بـه لا څـهٔ خبـره کولـه چـې طـوطې ګـل کاکـا خپلـه خبـره جـارې اوساتله۔

"صـبا د ورځـې دوه بجـې بـه زهٔ ستاسـو انتظـار کـووم او تاسـو ټـول بـه روتـې زمـا سـره خـورئ خـو زهٔ بـه درتـه صـبا هغـه قیصـه کـووم کومه قیصه چې ما لاتر ننه پورې تاسو ته نهٔ ده کړې"

د طـوطې ګـل کاکـا د دې خبـرې د اؤریـدو سـره زمـا پـهٔ زړهٔ کبنـې تلوسـه سـېوا شـوه چـې دا بـه کومـه قیصـه وې چـې تـر اوسـه بـه طـوطې ګـل کاکـا مـونږ تـه نهٔ وې کـړې پـهٔ دغـه خیـال کبنـې پـهٔ دغـه فکـر کبنـې پـهٔ دغـه سـوچ کبنـې زهٔ خپـل کـور تـه راورسـېدم خـو زهٔ ډېـر نـاقراره وومـه مـا ټولـه شـپه دا سـوچ کولـو چـې صـبا لـه بـه طـوطې ګـل کاکـا مـونږ تـه کومـه قیصـه اؤروې مـا کـهٔ هـر څـو د اودهٔ کېـدو کوشـش کولـو خـو چـې سـترګې بـه مـې پټـې شـوې نـو مخـې تـه بـه مـې طـوطې ګـل کاکـا پهٔ خندا خندا راغـے۔

"صبا به خامخا راځئ"

زمـا پـهٔ غوږونـو کبنـې بـه دا اواز داسـې اوګونېـدو لکـه چـې طـوطې ګـل کاکـا ماتـه بیـا بیـا هـم دغـه یادونـه کـوې شـپه تېـره شـوه صـبا لـه چـې مـا سـترګې اوغړولـې مخـامخ مـې ګـهړۍ تـه اوکتـل نـو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سحر وختي ؤ زما دوه بجو ته انتظار ؤ دغه ساعت چا د نزدې جومات لوډ سپیکر خلاص کړو د بې وخته لوډ سپیکر خلاصېدو سره به د هر چا تلوسه سېوا کېده او دغه رنګ زما هم پۀ تندي خوله راماته شوه.

"یوۀ ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي ګل کاکا پۀ حق رسېدلے دے نن ماسپخین دوه بجې به ئې جنازه وي"

د دې خبر اؤرېدو سره زما پۀ تندي خوله نوره هم راماته شوه پۀ خُلۀ کښې مې لاړې اونښتې سترګې مې بقې پاتې شوې او داسې راپرېوتم چې هډو بیا د ځان نه خبر نۀ شوم.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

"دا د فلائنګ کوچ د سیټ څلورمه سورلۍ وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سیټونو سورلۍ پوره شوې او فلائنګ کوچ روان شو"

فلائنګ کوچ کښې ناستو خلکو پۀ مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام ګپ شپ چا د غوا بیزې بحث او چا د روانو حالاتو جایزه اخستله خو تور ګل کاکا بلکل چُپ چاپ غلے ناست ؤ د تور ګل کاکا دغې چُپتیا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک پۀ خپلو خبرو کښې مشغول وو او تور ګل کاکا ته د چا هم پام نۀ ؤ تور ګل کاکا به کله مخ یؤ اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بیا به ئې ډرائیور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې پۀ څۀ خبره خفه ؤ او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان ګهنټه نیمه تېره شوه څوک پۀ خپلو خبرو اترو کښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانۍ یوړل پۀ ګاډي کښې ځائې پۀ ځائې کله کله یؤ نیم اواز راوخېژي خو باقي لږه چُپتیا شان خوره شوه تور ګل کاکا چې ماحول لږ غلے شان محسوس کړو نو ګېر چاپېره ئې اوکتل او بیا ئې سر یؤ او بل اړخ ته اوخوزولو او یؤ سوړ اسوېلے ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څۀ خبره هم اوکړه چې پۀ دې کښې یوې سورلۍ پۀ ډرائیور اواز اوکړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"اُستاز"

"لږ سائيډ ته بريک شه"

ډرائيور ګاډے يو سائيډ تـه اودرولـو يـوه سورلۍ کـوزه شوه او فلائنـګ کـوچ روان شـو د سـورلۍ پـۀ کوزيـدو تـور ګـل کاکـا د فلائنـګ کـوچ پـۀ سيټ کښـې لـږه پراخي محسوسـه کـړه او مُسـکے شـو خو بيا ئې د ځان سره څـۀ اووئيـل او سر ئې يؤ خـوا بـل خـوا اوخوزولـو او بـې مجالـه شـان ئـې شـاته سيټ تـه ډډه اووهلـه چې سيټ تـه پـۀ ډډه وهلـو تـور ګـل کاکـا پرېشـانۍ يـوړۀ او سـترګي ئـې ورغلـې څـۀ سـاعت تـور ګـل کاکـا هـم پـۀ دغـه حـال اودۀ پـروت ؤ خـو ناڅـاپي فلائنـګ کـوچ اودريدو او پۀ تور ګل کاکا کلېنډر اواز اوکړو.

"کاکا سورلۍ ته لږ ځائے ورکړئ لږ ور اخوا شئ"

تـور ګـل کاکـا چـې سـترګې اوغړولـې او د کلېنـډر د وېنـا مطـابق لـږ اخوا شـو نـو بيـا ئـې سر اوخوزولـو او يؤ غـوږ او بـل غـوږ تـه ئـې لاس يـوړل او اوګورېـدو څـۀ مـزل شـوے نـۀ وو ؤ چـې بيـا يـوې سـورلۍ د کوزيـدو اواز ورکـړو او دغــه رنـګ بيـا د هغـې سـورلۍ پـۀ ځـائے بلـه سـورلۍ راوختلـه دا سلسـله هـم دغـه شـان جـاري وه او چـې تـور ګـل کاکـا د پېښـور نـه سـوات مينګـوري تـه رارسـېدو نـو د فلائنـګ کـوچ د سـيټونو ټـولې سـورلۍ بـدلې شـوې وې د تـور ګـل کاکـا د دې خبـرې سـره اخـتلاف نـۀ ؤ چـې سـورلۍ پـۀ لار ولـې بـدلېږي رابـدلېږي خـو د فلائنـګ کـوچ پـۀ سـيټ څلـور څلـور سـورلۍ کېښـنول ورتـه جـائز نـۀ ښـکاريدۀ اخيـر چـې د تـور ګـل کاکـا خاموشـي ماتـه شـوه او د يـوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورلۍ راختلو پهٔ وخت ئې د فلائنګ کوچ نه راودانګل او پهٔ ډرائیور ئې ورمنډه کړه ډرائیور ئې جوښت پهٔ ګرېوان کښې اونیولو او د فلائنګ کوچ نه ئې پهٔ رابښکلو رابښکلو راکوز کړو او چې د فلائنک کوچ نه باقي خلک خلاصون له راکوزیدل او رارسېدل نو تور ګل کاکا د ډرائیور پهٔ سینه د تمانچې درې ګولۍ ښخې کړې وې دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخیستے ؤ کوم چې د فلائنګ کوچ ډرائیور د معمولي تکرار نه پس وژلے ؤ۔

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ او ژړپده

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ او رژېده

دغــه ورځ زمــا د چهټــۍ ورځ وه د ســپرلي موســم ؤ وُنــو بوټــو ایلــه غــوټۍ ســپړدلې وې ګېــر چــاپېره پــهٔ زمکــه د وُنــو بوټــو شــينکے خــور ؤ مســته فضــا وه نــرے نــرے بــاران ورېــدو کلــه کلــه بــه لــړې هــم راخــورې شــوې خــو کلــه کلــه بــه موســم داســې صــفا شــو چــې لمــر بــه ســترګه رابشــکاره کــړه بــاران بــه اودرېــدو او لــړې بــه ځــائے پــهٔ ځــائے غومپــک غومپــک ولاړې بشــکاريدې د څــهٔ کــار د پېښــې لــهٔ کبلــه مــا خپــل ګــاډے د کــوره رابهــر کــړو او د بــازار لار مــې اونیولــه څــهٔ ســاعت پــس چــې زهٔ بــازار تــه اورســېدلم نــو پــهٔ بــازار کښــې د څــهٔ ســود ســودا دپــاره مــې خپــل ګــاډے د ســړک پــهٔ غــاړه يؤ اړخ تــه اودرولــو او يؤ دوکــان تــه ورغلــم دوکــان تــه د ورتللــو ســره ســم مــا بــه لاد دوکانــدار نــه د څــهٔ ســودا پــهٔ بــاره کښــې پوښــتل چــې د شــا نــه چــا د لمــن نــه کلــک اونيــولم مــا چــې شــاته اوکتــل نــو تقريبــاً چــې د شــپږو يــا د اووهٔ کــالو يــوه وړوکــې ماشــومه وه چــې زمــا لمــن ئــې نيــولې وه مــا پــهٔ حيرانتيــا ســره هغــې تــه اوکتــل زړهٔ مــې يــو تــرک اوکــړو ماتــه داســې محسوســه شــوه چــې ګينــې زمــا وړه لُــور وه ولــې چــې پــهٔ دغــه شــان عمــر زمــا هــم يــوه وړه لُــور وه خــو چــې کلــه مــې پــهٔ غــور اوکتــل نــو راتــه معلومــه شــوه چــې بــل څــوک وه مــا د ځــان ســره غلــې شــان اووئيــل چــې دا لاد چــا نــه پــاتې شــوې ده کــهٔ نــا دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه د دوکانـدار څـوک وي خـو خپـر زۀ د کـور نـه پـۀ څـۀ کـار راوتلے ووم د خپـل کـار پـۀ تکـل مـې پـام سـود سـودا تـه لاړو او چـې مـې دوکانـدار تـه د څـۀ څیـز دپـاره د وئیلـو اراده کوله نـو بیـا مـې د شـا اړخ لمـن راښـکودلے شـوه مـا بیـا زر شـاته اوکتـل چـې بیـا هـم هغـه ماشـومه وه او د ځـان سره ئـې غلـي غلـي څۀ وئیـل هـم خـو مـا سـم وا نـۀ وربـدل چـې ماشـومې بـه څـۀ وئیـل خـو دا ځـل زۀ راخکتـه شـوم او ماشـومه مـې راونیوله او ورته مې اووئیل چې څۀ دي ماشومې څۀ غواړې.

ماشـومې خپلـه وړه خُلـۀ کـولاؤ کـړه او پـۀ وړه خُلـۀ ئـې واړۀ واړۀ وئیـل چـې مامـا پیـزار درلـه صـفا کـړم د ماشـومې دا خبـره څـۀ وه چـې زړۀ مـې یـو لـوئے ټـوپ اووهلـو سـترګې مـې د حیرانتیـا نـه بقـې پـاتې شـولې د ماشـومې دې خبـرې مـې پـۀ زړۀ اړې راښـکودې او د ډېـر درد لـۀ وجـې مـې د ماشـومې پـۀ سر لاس راښـکودۀ غیـر تـه مـې رانـزدې کـړه او ورتـه مـې اووئیـل چـې پـۀ لیـونۍ تـۀ بـه اوس زمـا پیـزار صـفا کـوې کـۀ تـۀ خـو د لوبـو ماشـومه یـې سـتا خـو د لوبـو وخـت دے ماشـومه مـې پـۀ مـخ مـخ ښـکُل کـړه او ترینـه مـې اوپوښـتل چـې ولـې سـتا پـلار نشـته؟ ـ ماشـومې بیـا پـۀ وړه خُلـۀ جواب راکـړو چـې نـا زمـا پـلار نشـته او خپـل لاس ئـې د سـړک بـل اړخ تـه اشـاره کـړو چـې مـور مـې هغـه ده مـا چـې د ماشـومې اشـارتاً ځـائے تـه اوکتـل نـو یـوه زنانـه د ټـوپۍ پـۀ بورقـه کښـې ناسـته وه او مخـې تـه ئـې د نـارینو د سـر ټـوپۍ مسـواکونه تسـبیح او داسـې نـور د خـرڅ سـامان لګیـدلے ؤ او معلومېدلـه داسـې چـې دغـه سامانونه هم هغې خرڅول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـا چـې دا حـالات اولیـدل نـو نـور هـم پرېشـانه شـوم او بـې اختیـاره مـې خپـل جیـب تـه لاس کـړو او د پینځـهٔ زره نـوټ مـې ماشـومې تـه ور کـړو ماشـومې چـې نـوټ تـه اوکتـل نـو پـه سـترګو کښـې ئـې د خوشـحالۍ اوښـکې لـړې لـړې شـوې او بیـا ئـې مـور پلـه منـډه کـړه خـو.... خـو هغـه لا مـور تـه رسـېدلې هـم نـه وه چـې د یـؤ مـوټر سـائیکل د لګېـدو سـره پـه سـړک کښـې خـوره وره راپرېوتـه.... هـر چـا سـاه سـاه رامنـډې کـړې د ماشـومې پـه خُلـهٔ او پـوزه وینـه راماتـه وه هغـې لکـه چـې زهٔ پـهٔ دومـره خلکـو کښـې اوپیژنـدم ماتـه ئـې پـهٔ وینـو سـترګو اوکتـل او بیـا ئـې معصـوم لاس ماتـه راوږد کـړو او بیـا ئـې د یـوې اوږدې ساه اخستو سره سترګې پټې کړې لکه چې ماته وائي

" ماما دا روپۍ مې مور ته ورکړه "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صېب

هغـه د جومـات پـهٔ ورومبي صـف کښـې پـهٔ قاعـده کښېناسـتو او دواړه لاسونه ئـې پـهٔ غېږه کښـې د يـؤ بـل سره رامـوټې کـړل يـو ځـل ئـې ښـۍ او بيـا ګـس اړخ تـه ئـې د سـترګو پـهٔ لکـۍ کښـې شـاته اوکتـل مخکښې ورسته پهٔ زنګېدو شو او بِسم الله ئې اوکړه۔

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا....... (سورة يوسف ۱۸)۔

پـهٔ دې کښـې څـهٔ شـک نـه ؤ واقعـي چـې الله تعـالىٰ ورلـه ډېـر خـوږ اواز ورکـړے ؤ مـا چـې د قـاري صـېب دغـه حـالات وليـدل نـو هغـه ورځ راتـه مخـې تـه نېغـه اودرېـده پـهٔ کومـه ورځ چـې قـاري صـېب د دې خبرې نه چوټ انکار اوکړو چې

"نا نه زهٔ قاري نهٔ يم ما حفظ نهٔ دے کړے"

دا هغـه وخـت ؤ چـې قـاري صـېب ايلـه نـوے نـوے پـهٔ فرنټيئـر کـور ايـف سـي کښـې د سـپاهي پـهٔ حېث برتـي شـوے ؤ او د قـاري صېب نـوکري ايلـه يـو کـال وه د قـاري صيب يـؤ کليـوال ؤ چـې هغـه پـهٔ دغـه وخـت کښـې د قـاري صـېب د پلاټـون سينيئر کمانډر ؤ د قـاري صـېب کليـوال ډېـر خـوږمن او قـدرمن انسـان ؤ د خپـل پلاټـون د تمـامو ځوانـانو بـه ئـې پـوره پـوره خيـال سـاتلو چـې څـومره بـه تـرې کېدلـه نـو د خپـل وس مطـابق منـډه تـړه بـه ئـې د هـر ځـوان د پـاره وهلـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـه د قـاري صـېب د پـاره هـم غـوره سـوچ فکـر لرلـو ولـې چـې کـۀ يـؤ طرفتـه د پلاټـون مشـري ور پـۀ غـاړه وه نـو بـل طرفتـه د قـاري صـېب کليـوال هـم ؤ د غـه وجـه وه چـې د قـاري صـېب پـۀ حق کښـې هغـۀ د ښـۀ نه ښۀ فيصله کول غوښتل.

د غـه رنـګ د قـاري صـېب کليـوال د خپـل بټـالين حوالـدار مېجـر سـره دا خبـره اوکـړه چـې زمـا يـؤ کليـوال حـافظِ قـرآن د ے او کـۀ ستاسـو خوښـه وي نـو د خطيـب صـېب پـۀ غېـر موجـودږۍ کښـې بـه زمـونږ خطيـب وي د قـاري صـېب د کليـوال مقصـد دا ؤ چـې يـؤ خـوا بـه خطيـب صـېب تـه هـم سهولت وي او بـل خـوا بـه زمـا کليـوال تـه هـم لـږ راحـت او سـکون والا ځـائے مـېلاؤ شـي ولـې چـې د سـپاهي کـار خـو ټولـه ورځ منـډې تـرړې وي هلتـه لاړ شـه او دلتـه راشـه، ټوپـک خکتـه او ټوپـک پورتـه وردي واغونـده او وردي اوباسـه او د سـپکنډ خطيـب ډيـوټي ځـۀ وي خـو د جومـات صـفائي او پينځـۀ وختـه اذان بـس نـور خو ټوله ورځ پۀ پاکو سپينو جامو کښې تسبيح اړوي او بس.

د قـاري صـېب کليـوال چـې بټـالين حوالـدار تـه دا خبـره اوکـړه نـو خبـره ئـې وۀ نـۀ غورزولـه او سمدسـتي ئـې قـاري صـېب پسـې يـو ځـوان ور واستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ..... ځوانه تاسو د قرآن حفظ کړے د ے؟"

قـاري صـېب مُسـکے شـو خـو هـيڅ جـواب ئـې ور نـۀ کـړو بټـالين حوالـدار ورتـه اووئيـل کـۀ رښـتيا حـافظِ قـرآن يـې نـو د خطيـب صـېب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شه سبکنډ خطیب به ئې قاري صېب چې دا واؤریدل نو چوټ انکار ئې اوکړو۔

"نا نه جي زۀ حافظِ قرآن نۀ یم دا چا دروغ وئیلي دي"

د قاري صېب کلیوال یک دم قارې صېب ته حېران حېران اوکتل د څۀ خبرې اراده ئې لرله خو غلے پاتې شو

ولې چې کۀ نور چاته د قاري صېب د حفظ پته نۀ وه نو کلیوال ته خو پوره پوره علمۀ د قاري صېب کلیوال بټالین حوالدار نه معذرت اوغوښتلو او روان شو خو هېڅوک د قاري صېب د انکار پۀ وجه پوهه نۀ شو چې قاري صېب اخر انکار ولې اوکړو قاري صېب یخه یخې تېزې هواګانې سپینې سپینې واؤرې شر شبړ دنګ غرونه تولې سختې سوختې تېرولې خو د جومات د سبکنډ خطیب ډیوټې ورته خدائے خبر چې ولې ګرانه وه چې قبوله ئې نۀ کړه د قاري صېب کلیوال دا خبره د هغې ورځې نۀ پۀ زړۀ ګرځوله پۀ کومه ورځ چې قارې صېب انکار اوکړو او دا ئې غوښتل چې د قاري صېب نه اوپوښتي چې تاسو انکار ولې اوکړو۔

څۀ موده پس قاري صېب او کلیوال پۀ چھټې کلي ته لاړل کله چې پۀ کلي کښې د قاري صېب کلیوال د قارې صېب نه پټه پوښتنه اوکړه نو قارې صېب ورته اووئیل چې

"هر څۀ کولے شم کلیواله خو بس پۀ چا پسې رانه وروستو اودریدل نۀ کېږي "۔

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپک شپېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

هر څو کۀ نسرین یوه زنانه وه خو د بهادرۍ قیصې ئې لکه د یۀ ننګیالي زلمي کوڅه پۀ کوڅه او کلي پۀ کلي خورې وې . هغه یوه هوښیاره، بهادره، حسینه، او د اخلاقو یوه ښکُلې نمونه وه نسرین د خپلې مور ګل بانو د مرګ نه پس هم پۀ خپل کلي کښې عبد الله نومي یو ځوان ته وادۀ شوه . عبد الله هم ډېر ښۀ او تکړه ځوان ؤ خو د خپل مور او پلار خوارۀ ئې نۀ وو لیدلي . عبد الله د درېو کالو ماشوم ؤ چې مور پلار ئې پۀ یوه ځانمرګي حادثه کښې وفات شوې وو . او د عبد الله پالنه ملک جان میر ګل لکه د خپل اولاد پشان کړې وه . ملک جان میر ګل د عبد الله خپل سکه ماما ؤ .

ملک جان میر ګل د لوئې جائیداد مالک ؤ او د ملک صېب نور ورونه هم ښۀ د مال خاوندان وو ملک صېب د عبد الله ډېر خیال ساتلو او اکثر به ئې دا کوشش ؤ چې د عبد الله پۀ حق کښې څۀ قسم فېصله هم وي نو چې د عبد الله د مرضۍ مطابق دې اوشي ملک صېب به داسې ځکه کول چې عبد الله ته د مور پلار څۀ احساس وَ نۀ شي د نسرین سره د عبد الله رشته هم د عبد الله پۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه شوې وه کله چې د عبد الله وادۀ اوشو نو عبد الله به ملک صیب ته دا خبره کوله چې

" ماما جي زۀ غواړم چې زما ځانله کور شي او باقي ژوند زۀ پۀ تاسو بوج نۀ شم "

خو ملک صیب به ورته وئیل چې

" نا عبد الله نا تۀ پۀ ما بوج نۀ یې څۀ اوشو کۀ تۀ زما خپل بچے نۀ یې خو زما د خپلې خوږې خور بچے خو یې کنه او بیا زما پۀ دې مال حال کښې ستا پوره پوره حصه ده زما د خور چې زما سره کومه حصه جائیداد کېږي نو د هغې مالک خو یې کنه "

خو عبد الله بیا هم نۀ غوښتل چې زۀ دې د ماماجي ګټې وټې ته ناست یم او خورم څښم دې عبد الله ملک صیب مجبوره کړو او ځانله ئې د مور پۀ حصه جائیداد کور جوړ کړو عبد الله د ماما نه ځانله شو او د نسرین سره ئې ښۀ د مینې محبت ژوند تېرولو کال پس خدائے پۀ عبد الله او نسرین مهربانه شو او پۀ نارینه اولاد ئې وَ نازول څۀ موده پس عبد الله د خپل پلار د جائیداد حساب کتاب د خپلو ترونو سره اوکړو او پۀ خپلو ترونو ئې خپله حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پیسو ئې ځانله دوبۍ ته د تللو ویزه واخسته عبد الله دوبۍ ته مزدورۍ دپاره لاړو د مسافرۍ شپې ورځې کۀ هر څو سختې وې خو د نسرین او عدنان د روڼ سباؤن دپاره ئې زغملې او دغه رنګ نسرین به هم د عبد الله جدایۍ زغمله خو د خپل بچي عدنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړوکي عدنان وړو وړو خبرو او خنداګانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبد الله چې پۀ دوبۍ کښې يو کال نيم تېر کرو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبد الله پۀ ايکسيډنټ کښې مړ شو دا غږ د نسرين دپاره سم تندر ؤ داسې وه لکه چې پۀ نسرين يوازې د قيامت ورځ وه پۀ ځوانه ځوانۍ کښې د عبد الله نه جدا شوه نسرين لاړه کونډه شوه عدنان يتيم شو د نسرين او عدنان د سر سېورے وران شو بلها ارمانونه ئې په زړۀ پاتې شو د عبد الله د مرګ نه شپږ مياشتې پس يوه ورځ ساخت مهال د نسرين د کور د کوڅې ور يؤ فقير ودرېدو نسرين ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک يې؟"

جواب اوشو

" غريب فقير ملنګ يم چې څۀ مو د وسه کېږي د الله پۀ نامه ئې غواړم الله مو د ژوند ټول مصيبتونه پرېشانۍ پۀ خوشحالۍ بدلې کړه ډېر غريب يمه څۀ لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښه "

نسرين اووئيل چې

" زۀ خو پخپله د سر سېورے نۀ لرم ايکي يؤ ماشوم زوي سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس يو د الله اسرې ته پرته يم "

دغه رنګ يوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران وربانديې بيا تازه شو او بيا ئې فقير ته پۀ غريو ژن اواز کښې اووې

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تۀ لږ صبر وکړه زۀ راځم "

لږه شېبه پس نسرين په يو کټوري کښې لږ غوندې اوږۀ راوړۀ

" هن کاکا دا واخله"

فقير د نسرين د لاس نه کټورے واخستۀ او اوږۀ ئې په ګوډې کښې واچول۔

" لله دې ستا خاوند له جنتونه ورکړي بچے دې خدائے نيک عمله لوئے کړه لله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير په يوه ساه دعاګانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير په دعاګانو امين اوکړو او د عبد لله په يادونو کښې په کټ کښې کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد لله نامه مخې ته شوې وه ۔ د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد لله په يادونو کښې تېره کړه کله چې په ټول کلي د تئيرو تور ځادر راخور شو چپه چپتيا شوه ګېر چاپېره د ګاونډ خلک په خوارۀ خوب اودۀ شو ۔ د نسرين سترګې لاورغلې نۀ وې چې په سر ئې چا د تور ټوپک شپيلۍ کېښنوده۔

" چپ! چې شور وَ نۀ کړې "

نسرين اوويرېدله سترګې ئې په ځائے ودرېدلې ساه ئې بې واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خُلې نه ئې اواز نۀ راختو څو شېبې پس چې ئې د سترګو په لکۍ کښې وکتل نو يو کس تربوزک وهلے ولاړ ۇ او د ټوپک په ماشه ئې ګوته پرته وه او نسرين ته ئې اوونيل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

" کۀ خپل ځان دې روغ خوښ وي نو سره د ماشوم مخکښې شه ګنې نو"

نسرين چې دا واؤريدل نو د ډېرې غصې نۀ ئې د وجود وينه کله پښو له او کله سر له تلله او راتلله خو هيڅ ئې هم نۀ شو کولے نسرين سره د خپل ځان پرواه نۀ وه خو د عدنان لۀ خاطره ئې تللو ته غاړه کېښوده او ورسره روانه شوه ولې چې بله لار نۀ وه د نسرين د زړۀ نه يو الله خبر ؤ عدنان ئې پۀ يو طرف راړولے او روانه وه خو پۀ زړۀ کښې ئې رنګ رنګ سوچونه فکرونه کول د ځان سره زړۀ کښې وائې چې داسې څۀ طريقه اوکړم چې د دې ظالم نۀ مې ځان خلاص شي د لږ مزل نه پس نسرين خپل حواس بحال کړۀ او دغه سړي ته ئې اووئيل.

" وروره کۀ خفه کېږې نۀ نو زما سره زما کالي پترې او څۀ لږې ډېرې نغدې روپۍ دي کۀ خوښه دې وي نو زۀ به ورپسې بېرته لاړه شم "

سړي چې دا واؤرېدل نو نور هم خوشحاله شو او ورته ئې اووئيل چې

" خوښه مې ده خو ماشوم به دې ما سره وي او زۀ به هم درسره ځم "

نسرين پۀ خوشحالۍ خوشحالۍ راروانه شوه کله چې واپس راورسېدله نو نسرين پۀ خپل کور پۀ منډه ورننوتله او پۀ کوټه کښې دننه ديوال ته راځوړند کلاشنکوف ته ئې لاس کړو او پۀ دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظالم ئې تش کړو سرے پر مخې پرېوتو نسرین زر عدنان بچي له ورمنډه کړه اسمان ته ئې وکتل او د ځان سره ئې اووئیل

" شکر دے خدایه چې د ظالم پۀ لاسونو کښې دې هم زما د عدنان بچي حفاظت اوکړو"

د کلاشنکوپ د ډزو اؤرېدو سره د ګاونډ خلک هم راورسېدل خلکو چې پۀ زمکه پروت پۀ وینو کښې لت پت د دغه سړي مخ پرانستۀ نو دا هم هغه کس ؤ چې د سحر ئې د ملنګ پۀ جامه کښې خېر و ذکات غوښتۀ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمام

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

خدائے خبر چې پۀ ما ولې هغه دومره ښه لګېدلې وه يا خو رښتيا هغه ډېره ښکُلې وه او يا هسې د هغې ښائسته سترګې او ښکُلا زما پۀ زړۀ کښې ځائے شوي وو زما پۀ خيال چې د هغې دغه انداز ښکُلے ؤ۔

" خو نا هيچرې نۀ "

" دومره ښکُلې خو نۀ وه "

او نۀ داسې يو نا اشنا ښائست ؤ چې ګينې ما هډو ليدلے نۀ ؤ ولې چې زما د کلي پۀ لوئے بازار کښې د کپړو يو غټ دوکان ؤ او زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لرې لرې نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زۀ به هر سحر خپل دوکان ته تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه ورځ خپل دوکان ته روان ووم پۀ لاره کښې مخکښې دوه کلوميټره پس يؤ وړوکے بازار هم ؤ چې اکثر به پکښې د سړک د تنګوالي او د ډرائيورانو د بې ځايه ګاډو اودرولو لۀ وجې عموماً ګاډي را حيصار وو او پۀ ګهنټو ګهنټو به را حيصار وو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه ورځ هـم ګـاډي را حیصـار وو کلـه یـؤ ګـاډے د بـل ګـاډي نـه پـهٔ یـؤ اړخ او کلـه پـهٔ بـل اړخ د وړانـدې کېـدو پـهٔ هڅـه کېښـې بوښـت وو یؤ ګاډي واله به بل ګاډي واله ته وئیل

" تهٔ لږ مخکښې شه "

او بل

" تهٔ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مهٔ وهه غوږونه دې راله کاڼهٔ کړل "

او کلـه کلـه خـو بـه پکښـې ډرائیـوران د یـؤ بـل سـره پـهٔ شر هـم شـول زمـا نـه وړانـدې یـؤ سـوزوکے پـهٔ مـزه مـزه روان ؤ کلـه بـه ناڅاپـه اودرېـدو او کلـه بیـا ورو غونـدې روان شـو او چـې کلـه ورتـه لـږه شـان موقـع مـېلاؤ شـوه نـو د یـوې رکشـې نـه مخکښـې شـو مـا هـم خپـل ګـاډے پـهٔ تېـزۍ سـره ور وړانـدې کـړو خـو د رکشـې نـه د وړانـدې کېـدو موقـع راتـه مـېلاو نـهٔ شـوه زهٔ هـم پـهٔ دې کوشـش کښـې ووم چـې کـهٔ پـهٔ یـؤ اړخ راتـه لـږه لار مـېلاؤ شـي نـو لـږ بـه دوکـان تـه زر اورسـېږم رکشـه کښـې شـاته ښـې لاس تـه تقریبـاً د لسـو کـالو ماشـوم ناسـت ؤ او پـهٔ څنـګ کښـې ورسـره ګـس اړخ تـه پـهٔ تـور نقـاب کښـې یـوه پېغلـه ناسـته وه اتفاقـاً زمـا دغـې پېغلـې تـه پام شـو پېغلـه کلـه یـؤ خـوا کلـه بـل خـوا کلـه لانـدې کلـه بانـدې د ډېرې حیـا نـه ئـې د سـترګو نظـر اړولـو را اړولـو لکـه چـې د پېغلـې سـترګو لـه چـا څـهٔ ډکـے وغېـره وروړلـو او پېغلـې تـرې نـه خپلـې سـترګې بـچ کـولې د پېغلـې دا انـداز پـهٔ مـا ډېـر ښـهٔ اولګېـدهٔ د پېغلـې دغـې ادا زمـا د زړهٔ پـهٔ مېـنځ کښـې قـدم کېښـود

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د زړۀ دروازه ئې وډبوله پېغلې پۀ دغې ادا زما اودۀ زړۀ راويښ کړو.

دغه شان چې کله ما د خپل ګاډي پۀ هارن ګوتې کېښودې او هارن مې اووهلو نو زر ئې ماته اوکتل او چې پام ئې شو چې ګينې دے هم ماته ګوري نو زر ئې خپلې سترګې خکته کړې او بيا ئې د سترګو ګاتې پۀ ځائے د حيا لۀ وجې نه اودرېدل او بيا ئې خپل نقاب ته لاس پورته کړو اول ئې پۀ پوزه پۀ نرو سپينو ګوتو نقاب سم کړو او بيا ئې لاس تر يو غوږ ورسولو او هم پۀ خپل غوږ ئې د لاس ګوتې نيولې پرېښودې د پېغلې پۀ دې تماشه تماشه کښې زۀ نۀ پۀ وخت پوهه شوم او نۀ پۀ جوړ شوي رش چې پۀ دې کښې لار وشوه بازار ختم شو رکشه پۀ لار پاتې شوه او زۀ خپل دوکان ته ورسېدم.

ګاډے مې يو خوا ته اودرولو دوکان مې کولاؤ کړو پۀ ګاونډيانو دوکاندارانو مې سلام واچولو او د خپل دوکان پۀ صفايئ کښې مشغول شوم خو د پېغلې هغه د حيا نه ډک ښائسته ښکُلے انداز به راته مخکښې مخکښې کېدو او د خپل ځان سره پۀ زړۀ زړۀ کښې مُسکے کېدم پۀ زړۀ کښې مې د پېغلې اداګانو يو لوئے زخم جوړ کړے ؤ زړۀ مې د خپل ځان سره پۀ خبرو ؤ او دا پوښتنه به ئې د خپل ځان نه پخپله کوله چې

" خدائے خبر چې دا پېغله به څوک وه؟ خو څه مړه کۀ هر څوک وه خو ډېره قدرمنه او حيا ناکه پېغله وه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوکـان صـفائي مـې اوکـړه جـارو مـې يـو ګـوټ تـه ورګـوزار کـړه او د جـامو تانونـه مـې سـمول راسـمول خـو زړۀ مـې ډېـر نـاقراره ؤ کـۀ د چـا ګـاک يـا ګاونـډي دوکانـدار سـره بـه مـې د څۀ خبرې لـۀ وجـې لـږ پـام غلـط شـو نـو سـاعت پـس بـه مـې بيـا هغـه پېغلـه را پـۀ زړۀ شـوه او نـاقراره بـه شـوم ورځ تېـره شـوه مـازيګر شـو چـې پـۀ دې کښـې مـې ناڅـاپي نظـر پـورې د سـړک پـۀ غـاړه هـم پـۀ دغـه پېغلـې پرېوتـو زۀ يـک دم پاسـېدم پـۀ زړۀ کښـې مـې د پېغلـې پـۀ ليـدو يـوه مسـته هـوا والوتـه پېغلـه پـۀ ماشـوم وريسـې وه او زمـا دوکـان تـه رانـنوتلـه دوکـان تـه پـۀ رانـنوتلو سره سم ماشوم اووئيل چې

" ماما جي پۀ نوي ډيزائن کښې د زنانۀ کپړې راواخله "

مـا زر زر د جـامو نـوي تانونـه راسـپړدل شـروع کـړل او زړۀ مـې غوښـتل چـې پـۀ ټولـو کښـې د ټولـو نـه ښـکُلي او ښائسـته جـوړه پېغلـې تـه راواخلـم پېغلـه لګيـا وه جـامې ئـې خوښـولې او مـا د پېغلـې پـۀ سـترګو کښـې خپـل ورک شـوے ځـان کتلـو زۀ د پېغلـې پـۀ تماشـه ووم او پېغلـه د جـامو پـۀ تماشـه وه اوس خـو مـې پېغلـه د ډېـر نـزدې نـه اوليدلـه هـر څـو کـۀ د پېغلـې مـخ پـۀ نقـاب کښـې پـټ ؤ خـو د پېغلـې سـترګې او ښـکُلي سـپين مرمـرين لاسـونو د پېغلـې د ښائسـت ګـواهي ورکولـه پېغلـې جـامې خوښـې کـړې او د ماشـوم مخـې تـه ئـې کېښـودې ماشـوم د هغـې جـوړې د قيمـت تپـوس اوکـړو او مـا ورتـه د جـوړې څـوارلس سـوه روپـۍ يـادې کـړې ماشـوم پېغلـې تـه اوکتـل او خپـل جيـب تـه ئـې لاس کـړو ماشـو د جيـب نـه قلـم راواخسـتو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل پېغلـې خپـل لاس تـه اوکتـل بیـا ئـې د ماشـوم نـه قلـم واخسـتو او د ماشـوم پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل ماشـوم زر زما نه تپوس اوکړو

" پۀ دولس سوه به وَنۀ شي؟ "

پۀ جواب کښې ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولې دا ګونګے ده؟ "

او ماشوم جواب راکړو چې

" او ماما دا ګونګے ده "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا کۀ ژړا

د تیمور خان مور تمبل پۀ لاس دا خبره اوکړه چې

" زما دغه ایکي یو نیازبین بچے دے او زۀ به د خپل زوي تیمور خان وادۀ په داسې ډنګ ډونګ سره سر ته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې پۀ تماشو ستړي شي "

هر څو کۀ د تیمور خان پلار شمشېر ګل کاکا د تنګ ټکور خلاف ؤ خو د تیمور خان مور د خپل زوي د وادۀ خوشحالي د تنګ ټکور نه بغېر نیمګړې ګڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالۍ نه پۀ زمکه نۀ لګېده توده توده پره وه چاته به ئې د یؤ کار ښودنه کوله او چاته د بل کار.

" دغې تۀ دا لوښي اووینځه ....او فلانکۍ تۀ خلکو له اوبۀ ورکوه.......ورېرې تۀ مېلمنو ته وریژې اچوه "

او دغه رنګ خپله خبره به ئې مخ پۀ وړاندې بوتله چې

" ټولو ته وایم ګورے چې مېلمانۀ درنه خفه نۀ شي "

او پۀ منډه منډه به د پېغلو پۀ محفل ورننوتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" يـۀ جينکـو سـندرې وايـئ کنـه تاسـو خـو داسـې غلـې ناسـتې يـئ او کـۀ سـندرې نـۀ درځـي هلئ......پاسـئ ځـۀ غـم خـو نـۀ دے پـۀ کـور کښـې مـې پـۀ وړومبـي ځـل خوشـحالي راغلـې ده لاد دې نـه زياتـه خوشحالي به لاکله پۀ ما راځي "

او بيـا پخپلـه ئـې تمبـل تـه لاس کـړو يـؤ ځـل دوه د ګوتـو پـۀ سـرونو د تمبـل غـاړه او بيـا د لاس پـۀ ورغـوي د تمبـل مېـنځ تـه خپـل لاس راواچولو او شروع ئې اوکړه.

" يۀ هلکه وره راوله "

" برغه تماشه راوله "

" توره دې لونګي او زرين دې شال دے "

" نن د تيمورخان او د خندا وار دے "

او کلـه کلـه خـو سـره د تمبـل بـه پـۀ ګـډا هـم ورغلـه محفـل بـه ئـې ګـرم کـړو جونـه بـه ئـې راپـارې کـړي چـا بـه لاسـونه پړقـول چـا بـه سـندرې وئيلـې او چـا بـه ګـډاګانې خنـداګانې کـولې تـر دې چـې بعضـو بعضـو ښـځو خـو بـه پکښـې د وريـژو ډکـې غـورۍ هـم پرېښـودې او د تيمـور خـان د مـور د ګـډا پـۀ تماشـه بـه وې چـې پـۀ دې کښـې د تيمـور خـان پـلار شمشـېرګل کاکـا د بيټـک د يـؤ ديـوال پـۀ سـر سـر راښـکاره کـړو پۀ غصه غصه انداز کښې ئې اووئيل

" دا ځـۀ غوبـل مـو جـوړ کـړے دے ...... بنـد کـړي دا فضـوليات ......د ځان نه مو راته ډمان ساز کړي دي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بيا د دې خبرې کولو سره ئې د تيمور خان مور ته او کتل او په مُسکي شان انداز کښې ئې او وئيل

" او دې ته پکښې او ګوره ......ته خو د عقيدې ښځه يې ......په سپين سر دې د ورو سره ځان سم کړے دے بنده کړه دا ډمخانه چې د ډنګ اواز وا نۀ ورم "

د شمشېر ګل کاکا د قارېدو سره خاموشي شوه د جونو محفل پيکه شو او د تيمور خان مور د خپل ځان سره په ګونيدو شوه او بيا ئې او وئيل چې

" ته وس دۀ ته ګوره ......ستا وس د ښځو په کار کښې څۀ کار دے خو ځه چرته د خپلو مېلمنو سره کېښنه د ثلورو مياشتو په تبليغ کښې څۀ لاړې چې د ځان نه دې راته اوس مُلا جوړ کړے دے ځه خپل کار کوه دا خو وارۀ دي څۀ به کوي نو ستا پکښې څۀ کار دے "

د تيمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بيا نن ؟ ......نن خو د خوشحالۍ ورځ ده داسې د خوشحالۍ ورځې کله کله وي او زما په کور کښې خو دا خوشحالي ورومبۍ خوشحالي ده خدائے خبر چې بله خوشحالي به کله راځي زما خو بل زوے هم نشته په شپږو لوريانو د بره دغه يو ککے خدائے راکړے دے چې زۀ نن د خپل نيازبين زوي په خوشحالۍ خوشحالي او نۀ کړم نو کله به کووم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تيمور خان د مور او پلار تر مېنځه دا خبرې لا ختمې نه وې چې په بل اړخ د تيمور خان د ترونو او ماماګانو بچي سره د تيمور خان په ډنګ ډونګ او په ګډاګانو په کوڅه رانتوتل د چا په لاسونو کښې تمانچې وې او د چا په لاسونو کښې د پټاخو ډبې وو ټولو د ډزو يؤ لوئے غوبل جوړ کړے ؤ ډز ډوز د سازونو او سندرو شور د ماشومانو ها هو او ګڼه ګوڼه ـ تيمورخان پخپله د کلاشنکوف بوږ کش کړو اسمان ته ئې اونيوه او په ماشه ئې ګوته ټينګه کړه ـ

دړه دړ دړه دړ دړه....

د کلاشنکوف پوره جاجر ئې تش کړو ـ

شمشېر ګل کاکا چې دغه غوبل ته اوکتل نو د برداشت ماده ئې ختمه شوه په ځان پوهه نۀ شو او په دېوال ئې بره راودانګل او په غصه سره ئې د يو کس نيم نه ځپېړه پورته کړه او وَ ئې وئيل

" دا څۀ کوي لوفرانو ....ماله کار ګورئ ......ځئ اوځئ مېلمه کوربه نۀ پېژنم چې په عقيده کښېنئ خو ټهيک ده او کۀ خفګانونه غوبل جوړوئ نو په مخه مو ښه چې وَ مو نۀ وينم "

او خپل زوي تيمور خان ته ئې مخ راواړولو او وَ ئې وئيل ـ

" تا څۀ د ځان نه لېونے جوړ کړے دے ....دا خلک خو هم تاله مبارکۍ له راځي او تۀ د ماشومانو سره امبراقې وهې او دا په لاس کښې دې دا ټوپک څۀ کوي تاته ما نۀ دي وئيلي چې د لوفرانو سره مۀ ملګرے کېږه ....ځۀ هلته د خپلو مېلمنو سره کېښنه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشېر ګل کاکا د تیمورخان سره پهٔ دې خبرو ؤ چې د شاه اړخ نه چا اواز اوکړو چې

" کاکا د تیمور خان پهٔ مور څهٔ چل شوے او راپرېوتې ده "

شمشېر ګل کاکا او تیمورخان چې شاته اوکتل نو د کور ټولې زنانه یو ځائے تهٔ راټولې شوې وې او یوه لویه واوېلا جوړه شوه داسې واوېلا چې نهٔ خو شوک پهٔ خندا پوهېده او نهٔ پهٔ ژړا چا دا پېژندل نهٔ شو کولے چې دا راجمع شوي خلک ژاړي او کهٔ خاندي شمشېر ګل کاکا او تیمور خان ورمنډه کړه او چې د راجمع شوو زنانو پهٔ مېنځ کښې ئې د تیمور خان مور ته اوکتل نو د تیمور خان د مور پهٔ تندي د وینو سېلاب رامات وو تیمورخان چې خپله مور پهٔ خپله غېږه کښې راوچته کړه او وئې کتل نو د تیمور خان د مور د تندي نه د کلاشنکوف ګولۍ پورې راپورې وتلې ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

هسې خو د تماشې خلک ښه ډېر او بې شماره ؤ خو يؤ هم پکښې داسې نۀ ؤ چې تاروګي تۀ ئې دومره قدرې وئيلي وے چې

" ظلم مۀ کوه "

تاروګي چې به هغې لـه ګُزار ورکړو نـو هغې بـه منډه کـړه چغې بـه ئې کړې او د سترګو نـه بـه ئې د اوښکو يـو سېلاب جاري شـو ګېر چاپېره بـه ئې اوکتـل زړۀ ئې غوښتـل چې دې ګېر چاپېره تماشګيرو خلکو تـه اووائي چې د دې ظالم نـه مې خلاصـه کـړي خو زر بـه ئې سر ښکته کړو او د ځان سره به ئې پۀ زړۀ زړۀ کښې اووئيل چې

" ولې دا خلک نۀ پوهېږي؟....... کـۀ دوي ظلم نـۀ پېژني ....او کۀ د دوې پۀ سينه کښې زړونه نشته "

خو د تاروګي پـۀ دې عمل هر چا ځان شپيلے کړے ؤ او تشه تماشه به ئې کوله او نۀ تاروګي ته دا احساس کېدو چې

" د خدائے بنده دا خو هم د الله مخلوق دے او پـۀ سينه کښې زړۀ لري څۀ اوشو کۀ ستا د پټي نه ئې يوه شوږه شوتل اوخوړل "

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د تـاروګي پـهٔ زړهٔ کښـې لـږ شـان رحـم هـم نـهٔ راتلـو تـاروګي چـې دا خـل لښـتې تـه لاس کـړو نـو تـاروګي تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې تـاروګي لـه چـا دوه برغـې لتـې ورکـړې وي تـاروګے پـهٔ زمکـه ګـډه وه راپرېوتـو هغـه چـې پـهٔ خـوارو سـترګو اوکتـل نـو د پيـر صـباق مـولائي صـېب خـره پـهٔ منـډه روانـه وه هغـه يـو نظـر خـرې تـه اوکتـل او بيـا ئـې سـترګې خکتـه کـړې لکـه چـې ورتـه د خپـل جبـر احسـاس شـوے وي۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میني ګور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېینې کور

مـا د انسـان پـۀ شـکل کښـې ځنـاور پـۀ وړمبـي ځـل اولیـدۀ اګـر چې تاسو به دا وایئ چې د انسان پۀ شکل کښې او ځناور؟.

" او بلکل .... د انسان پۀ شکل کښې او ځناور "

خـو نـۀ پـوهېږم چـې څنګـه پـۀ کومـه ژبـه او پـۀ کومـو لفظونـو کښـې بیـان کـړم هغـه درد ، هغـه څړیکـه، هغـه احسـاس او هغـه د اوښـکو ډکې غمژنې سترګې.

" هـایۍ هـایۍ .... هېـر بـه مـې نـۀ شـي خـو چـې دۀ تـه ولـې دغـه درد دغـه څړیکـه نـۀ محسوسـېدۀ؟ .... مـا ډېـر څـۀ لیـدلي اؤریـدلي او محسـوس کـړي وو خـو داسـې حـالات، واقعـات او ظلـم زیـاتې مـې نـۀ ؤ لیـدلے .... اوس هـم چـې رایـاد شـي نـو غـوږنے رابانـدې ځیـږ ځیـږ شـي او د وجـود ویښـتۀ مـې نېـغ اودرېـږي او ډېـره لویـه ویـره مـې واخلـي او د ځان سره دا یوه خبره بار بار کوم چې

" دا انسان ؤ؟"

" نـا نـا نـا .... څـوک وائـي چـې دا انسـان ؤ او کـۀ دا انسـان ؤ نـو بیـا دۀ تـه دغـه احسـاس ولـې وَ نـۀ شـو اخـر چـې دا انسـانان ولـې دومـره ظالمـان دي ایـا ګینـې زۀ هـم انسـان یـم او کـۀ چـرې زۀ انسـان یـم نـو بیـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـو د داسـې انسـانيت نـۀ زمـا چـوټ بغـاوت دے ځکـه چـې هغـه مـې بلکـل د زړۀ نـه نـۀ اوځـي هـره لحظـه هـر سـاعت راتـه هـم دغـه حـالات مخې مخې ته کېږي "

هغـه ورځ يـؤ ځـوان زلمـے ويـنم چـې راروان ؤ يـو لاس کښـې ئـې ټوپـک او تـرخ تـه ئـې پنجـره زوړنـده کـړې وه او د ښـکار نـه واپـس د خپـل کـور پـۀ طـرف د خوشـحالۍ نـه پـۀ ټوپونـو ټوپونـو راروان ؤ کلـه چـې تـر مـا راورسـېدو نـو يـؤ شـېبه زمـا سـره اودريـدۀ چـې زمـا پـام سمدسـتې د پنجـرې هغـه بـې وسـه مرغـۍ تـه شـو کومـه مرغـۍ چـې دغـې ځـوان نيـولې وه او د پنجـرې پـۀ دغـه قېـد کښـې ئـې بنـدي کـړې وه.

مـا چـې د پنجـرې هغـې قېـدي مرغـۍ تـه پـۀ زور زېـر اوکتـل نـو د هغـې هغـه خـوار خـوار نظـر زمـا زړۀ راولړزولـو او زمـا پـۀ زړۀ ئـې داسـې زلزلـه راوسـته چـې زۀ دَ خـود نـه بېخـوده شـوم مـا چـې کلـه د مرغـۍ پـۀ سـترګو کښـې سـترګې ښـخې کـړې نـو مـا د هغـې مرغـۍ د ژونـد ټـول حـال احـوال داسـې محسـوس کـړۀ لکـه چـې مرغـۍ ماتـه خپلـه ټولـه د ژونـد قيصـه کولـه او مـا اؤرېدلـه مـا د هغـې پـۀ سـترګو کښـې د بـې وسـۍ د غټـو غټـو اوښـکو سـره سـره د هغـې هغـه سـوالونه مينتونـه هغـه چغـې کوکـارې محسوسـې کـړې چـې د بيـانولو نـۀ وې هغـې هـم ښـکُلے او ازاد ژونـد تېـرول غوښـتل هغـې هـم د خپـل يـار سـره د مينـې محبـت د ژونـد خوبونـه ليـدل هغـې هـم بچـي لـرل هغـې د خپلـو بچـو سـره د محبـت او د خوشـحالۍ ژونـد تېـرول غوښـتل د هغـې هـم کـور ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خــو د هغــې پــۀ دغــه احساســاتو دغــه ظــالم نــۀ پوهېــدو هغــې د هغــه زنــدان د مــاتولو کوششــونه هــم کــول خــو هغــې هــېڅ تــوان نــۀ درلــودۀ هغــه پۀ دغــه زنــدان کښــې پــۀ ارمــان ارمــان د خپــل ژونــد نــه لاس پــۀ ســر شــوه خــو هغــه ظــالم تــه دا پتــه وۀ نــۀ لګيــده چې مرغــۍ پــۀ اخري سلګۍ کښې دا ټپه هم اوکړه چې

زما د مينې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پۀ تا اوکړي فسادونه

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوې سرې

د کلي ټول خلک په يو ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاورې ګټې نه کتلې خو رابغولې به ئې يو آما لګيا وو سم يو لوئے غوبل ؤ چا پکښې دا اواز اوکړو چې

" د اوبو نه کار واخلئ"

نو د اوبو اواز څه ؤ چې د جومات ټوله ټينکۍ بيا د اوبو نه خالي پرته وه ځائے په ځائے بيا هم لوګي راختل خو چې کوم لوئے نا تاري اؤر د جومات په بروزه لګېدلے ؤ نو هغه مړ شوے ؤ خلک ټول ستړي ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د يو بل نه پوښتل چې دا اؤر څنګه او چا لګولے ؤ دغه خبرې اترې لا جاري وې چې يو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو يو ماشوم راونيولو او دوه درې څپېړې ئې ترې ښه جوښتې اوتمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په حېرانتيا سره اوکتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصې په نيت هم وړمنډه کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئـې د مـاچس ډبـے اوغورځولـو او کلـک ئـې پـۀ خپلـه غېـږه کښې راونیولـو د ماشـوم د لاس نـه د مـاچس غـورزول د ټولـو خلکـو د پوښتنو جواب وو ۔

صبرو تـرور ماشـوم پـۀ تنـدي ښـکُل کـړو او دا ئـې اووئیـل چـې دا خـو زمـا سـاده بچـے دے دومـره ظلـم څـوک کـوي دا خـو نـۀ پـوهېږي نـو تاسـو خـو د جرګـو خلـک يـئ صـبرو تـرور څـو سـتغې سـپورې اووئیلـې د خپـل زوي پـۀ سـر ئـې لاس راښـکود او سـره د خپـل زوي کـور تـه روانـه شـوه .... سـاده کـۀ رښـتیا سـاده ؤ او کـۀ نـۀ خـو چـې صـبرو تـرور بـه ورتـه سـاده وئیلـو نـو پـۀ ټـول کلـي کښـې پـۀ سـاده مشـهور ؤ د سـاده خپـل نـوم زر ولـي خـان ؤ خـو سـاده نـوم ئـې رښـتیا پـۀ ټـول ژونـد کښـې سـادګي راوسـتلې وه دغـه شـان وختونـه تېرېـدل او زرولـي خـان سـاده د ژونـد ورځـې شـپې پـۀ مختلفـو تکلیفونـو کښـې صـبا کـولې د زر ولـي خـان سـاده د ژونـد تکلیفـات دومـره ډېـر وو چـې بعضـي بعضـي غټ غټ تکلیفونـه بـه زر ولـي خـان سـاده تـه هـېڅ هـم نـۀ وو او نـۀ بـه ئـې محسوسول ۔

ولـې چـې زرولـي خـان سـاده د صـبرو تـرور مشـرے زوے ؤ او د زر ولـي خـان سـاده نـه چـې کـوم کشـران ورونـه وو نـو هغـوي ټولـو لـه صـبرو تـرور ودونـه کـړي وو خـو زر ولـي خـان سـاده لـه ئـې لا وادۀ نـۀ ؤ کـړے پـۀ دې راز څـوک هـم نـۀ وو پوهـه چـې زر ولـي خـان سـاده لـه صـبرو تـرور وادۀ نـۀ کـوي او کـۀ زر ولـي خـان سـاده وادۀ کـول نـۀ غـوارې خـو دومـره ضـرور پوهـه وو چـې زر ولـي خـان سـاده يـۀ ډېـر ښـۀ او اخلاقـي انسـان ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرته تري پهٔ ژوند څوک ازار شوي نهٔ وو او پهٔ کار روزګار کښې هم د چا نه کم نهٔ ؤ ښهٔ تکړه انسان ؤ پهٔ قد بود هم ښهٔ دنګ پوره شپږ نيم فوټه ؤ او نهٔ خو پهٔ لاسو پښو معزوره ؤ ښهٔ سم دم انسان وو خو خدائے خبر چې د زرولي خان ساده د زړهٔ دنيا ولې نيمګړې ښکاريده.

کهٔ چرته چا به د زر ولي خان ساده نه اوپوښتل چې تهٔ ولې وادهٔ نهٔ کوې نو هغه به نرے شان مُسکے شو خو د دغې مُسکا پهٔ معنه څوک هم نهٔ پوهېدل او دغسې د زر ولي خان ساده پهٔ سر کښې سپين اولګېدل ګيره ئې سپينه شوه او صبرو ترور داسې عمر ته اورسېدله چې د هغې علاج لاتر اوسه پورې نهٔ دے پېدا شوے او د څهٔ لږې ناروغۍ نه پس صبرو ترور د مرګ پهٔ خوب اوده شوه د صبرو ترور جنازې ته د کلي ګڼ خلک راغلي وو هر سړي د زر ولي خان ساده سره خپل غم شريکولو دغه وخت کښې چا د زر ولي خان ساده نه غلي غوندې اوپوښتل چې ساده ګله اوس خو به خپل کور اباد وې کنه ساده ګل يو سوړ اسويلے اوکړو پهٔ مخ ئې غټې غټې اوښکې راوبهېدې او پهٔ ګيره کښې ورکې شوې او هغه غريو نيولي اووئيل

" زما عظيمه مور "

زما عظيمه مور چې ژوندۍ وه نو ما د هغې پهٔ مينه کښې څوک شريکول نهٔ غوښتل او ځکه ما د وادهٔ نوم نهٔ شو اخستے ما خپل ټول عمر د خپلې مور پهٔ خدمت کښې تېر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو زۀ"

زۀ پـۀ دي خوشـحاله يـم چـې د هغـې د مـرګ نـه پـس هـم زۀ د هغـې پـۀ مينـه کښـې څـوک شـريک نـۀ کـړم ځکـه چـې زمـا د مـور مينـه ډېـره عظيمـه مينـه ده او پـۀ دغـه غظيمـه مينـه کښـې ماتـه د بـل چـا نـوم شريکول ډېر لوي جُرم ښکاري -

د زر ولـي خـان سـاده پـۀ دي خبـرو سـره ټولـو خلکـو يـؤ بـل تـه اوکتـل او د ځـان سـره ئـې اوږئيـل چـې زر ولـي خـان سـاده خـو ډېـر لـوئے سـړے دے او بيـا چـې کلـه د زر ولـي خـان سـاده مـور صـبرو تـرور خـاؤرو تـه اوسـپارلے شـوه او جنـازې تـه راغلـي خلـک ټـول خپلـو کورنـو تـه اورسـېدل نـو بيـا چـا د جنـازې اعـلان اوکـړو چـې پـۀ دا ځـل اعـلان کولـو سـره اعـلان اورېـدونکي ټـول خلـک حـق دق او حېـران شـول او دغـه شـان د کلـي محلـت خلـک ټـول خبـر شـول چـې زر ولـي خـان سـاده د خپلې مور قبر ته ډډه وهلې د مرګ پۀ خوب اوده ؤ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

فخري کاکا چې د لوئې اختر مونځ په عيدګاه کښې ادا کړو نو د يو څو کسانو سره ئې د اختر مبارکي اوکړه او نيغ خپل کور پله روان شو څه ساعت پس خپل کور ته د رسېدو سره ئې خپلې کور وداني ګل بشرې ته اووئيل چې

" لله دې زمونږه مدد اوکړي ګينې ډېره ګرانه ده يو خوا ګراني دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څۀ د اسمان سره خبرې کوي او بل خوا کۀ لله پاک راله اولاد راکړے وے نو نن به مې داسې حال نۀ ؤ ولې چې دا وخت زما د کار روزګار نۀ بلکې د جومات پۀ ګوټ کښې د لله لله ذکر کولو دے خو بس څۀ اوکړم مجبوري ده نو......دا نور مخلوق اوګوره خپل اخترونه کوي خوشحالياني کوي قربانۍ کوي او زمونږ د خوارانو قسمت.........هئ هئ ......پۀ ننۍ مبارکه ورځ مې هم پۀ دې عمر دمه نشته"

او بيا ئې يۀ اسوېلے اوکړو خپل اوزار ئې پۀ اوږه راواړولو او پۀ رپېدلو قدمونو ئې پۀ قلاره قلاره د شاهي پارک لار اونيوه شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو وړومبے شروع ئې د شېر عالم او مېمونۍ د قيصې نه اوکړه او چې ګهنټه نيمه کېدله نو فخري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاکا د تمبل پۀ جرړق او د خپل خوږ اواز پۀ جادو د پارک ټول خلک ګېر چاپېره د خپل ځان پۀ تماشه کړي وو لا به چا فخري کاکا ته څۀ ورکول چې يو تور مخي پوليس والا دغه ګنه خوره کړه او فخرے کاکا تش لاس کور ته روان شو -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

دغـه شـپه د کـور ټولـو خلقـو تـه ډېـره درنـه محسوسـېده خـو چـا يؤ بـل تـه اظهـار نـۀ شـو کـولے شـپه پخـه وه خـو د ټـول کـور پـۀ دغـه يـوه کوټـه کښـې رڼـا اوس هـم ويښـه وه هغـې تـه پـۀ مېـز ډېـر کتابونـه پراتـۀ وو ياسـمين پـۀ مېـز پـروت د ټـي وي ريمـوټ تـه لاس کـړو او ټـي وي ئې بند کړو۔

بـل خـواه پـۀ مېـز پرتـه د کاغـذ يـوه پاڼـه د پکـي هـوا خوزولـه ياسـمين دغـه پاڼـه راوچتـه کـړه او پـۀ دغـه پاڼـه لـيکلے شـوي خـط تـه ئـې پـۀ زيـر زيـر کتـل .... خـط ئـې لا پـوره لوسـتلے نـۀ ؤ چـې لاسـونه ئـې پۀ رپېدو شو

او پاڼـه ئـې د لاسـونو نـه پرېوتـه .... هغـې چـې پـه رپېـدلو لاسـونو د رڼـا مـخ د مېـز نـه را اوچـت کـړو نـو د رڼـا پـۀ خُلـۀ د زهـرو خوړلو لۀ وجې وينه رابهېدلې وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

د هغې هم دغه یوه تمنّا وه! چې کله به هُرېم په څهٔ خبره خفه شوه نو زر زر به ئې په خپله تمنّا خپل زړهٔ ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئیل چې

"شکر دے خدایه چې دغه یوه تمنّا خو لرم ګینې ډېره ګرانه ده ولې چې زما ځواني دلته د بیلتانهٔ اؤر اوسېزله او د هغهٔ ځواني د عربستان مسافرۍ"

خو پهٔ هغه ورځ چې د هغې د کور پهٔ کوڅه کښې د ګاډي د ناڅاپي بریکونو اوازونه د هغې تر غوږو شول نو زړهٔ ئې یو درز اوکړو ګېر چاپېره ئې اوکتل او پهٔ منډه دروازې پله ورغله هغې چې د دروازې پهٔ سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنّا د خان د ګاډي د ټیر د لاندې اخري سلګۍ وهلې

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

نـۀ ده معلومــه چــې د دې نــه وړانــدې بــه ئــې نــور څــومره خلــک وژلــي وو چــې اوس زمــا نمبــر ؤ او زۀ خــو څــۀ چــې راسـره ولاړ نـور هــم يــؤ څــو يــاران وو خــدائے خبــر چــې هغــوي بــه ئــې هــم وژلــي وو او کنــه .... خو

"هن رښتيا"

د يــو کــس نــيم زبيــر ګــے زمــا هــم تــر غــوږو شــوے ؤ او داســې راتــه محسوسېدله لکـه چـې راسـره نـور يـاران هـم قتلـوي خـو بيـا وروسـتو هلهٔو خبر نۀ شوم چې ګينې دا ولـې څنګـه او څۀ اوشو خېر! زۀ بيـا هـم پـۀ دې خفـه نـۀ ووم چې ولـې قتـل شـوم خـو پـۀ دې ضرور خفـه ووم چـې د قاتـل پـۀ زړۀ کښـې ولـې نـۀ راتلـل هغـه تـه دا احسـاس ولـې نـۀ کېـدلو چې زۀ دا دومـره غـټ ظلـم ولـې کـووم خـو دومـره بـه اووايـم چـې شـائد هغـه بـه نۀ پوهېدو خـو نـا.......ولې چـې پـۀ دغـه وخـت کښـې خـو د قاتـل پلار هم موجوده ؤ.

او بيـا داسـې پـلار چـې ښـه اوږده سـپينه ګيـره پـۀ سـر سـپينه پګـړۍ او لاس کښـې ښـې اوږدې تسـبيح او دا خـو څـۀ چـې پـۀ هـره خبـره کښـې بـه ئـې د احـاديثو حوالـه هـم ورکولـه او د هغـۀ د رويـې نـه داسـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محسوسېدله لکه چې هغه ښۀ لوئے پوهه او پرهېزګاره انسان ؤ ولې چې هر چاته به ئې ښۀ ښۀ نصیحتونه کول او د پردې کولو پۀ باره کښې خو به ئې هر چاته نصیحت کولو خو د هغې باوجود چې د هغه پېغله لور پۀ داسې لباس کښې د خپل کور نه راووتله چې د هغې نه حیا له هم حیا ورتلله......او چې پلار خپلې لور ته اوکتل نو غاړه ئې تازه کړه او خپلو تسبو له ئې زور ورکړو

لکه چې دغه جرم هغه ته هډو جرم نۀ ښکارېدو۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

د قمر ګل کاکا دوکان به پۀ مازيګري کښې داسې ګرمۀ لکه چې مېله لګېدلې وي ځکه چې پۀ دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يؤ دوکان ؤ او دغه وجه وه چې کۀ د ورځې به د کلي ټول خلک پۀ خپلو کارونو کښې بوښت وو خو د مازيګر اوزګار وخت کښې به ئې د قمر ګل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څۀ خلک خو به د مازيګر اينجوائمنټ لپاره هم راتلل يؤ خوا کۀ د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائے ځګي بښګلا او د زبردستې فضا خوندونه وو نو بل خوا قمرګل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين ګيرو مشرانو به وربانديې د حُجرې مينه ماتېدله او دغه شان به ور پکښې د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل کۀ پۀ پوره نړۍ کښې به څۀ قسم نوے کار هم شوے ؤ نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازيګر به پکښې د کلي ټول مشران کشران پۀ ډېره مينه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائے بل ځائے ټولګي ټولګي ګپونه لګولے کېدل چې پۀ دې کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناګهانه یو ډز اوشو چې د ډز اؤرېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاړه ـ څۀ ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل ګپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمر ګل کاکا د کور نه د یؤ ماشوم ورټتې وریتې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اؤرېدو سره قمر ګل کاکا دوکان کولاؤ پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه
.

خلک هم ټول ډېر پۀ حېرانتیا سره ګډوډ پۀ قمر ګل کاکا وریسې شول قمر ګل کاکا چې پۀ خپل کور ور دننه شو نو د ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان پۀ لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې پۀ لیدو هغه نور هم وار خطا شو او پۀ تُندۍ ئې پۀ کاشف خان ورمنډه کړه غرض ئې دا ؤ چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خو لا به ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچو نه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور پۀ انګڼ کښې د کاشف خان پۀ مور پرېوتو د قمر ګل کاکا دغه نظر د کاشف خان پۀ مور پرېوتل څۀ ؤ چې زړۀ ئې یو درز اوکړو خُلۀ ئې وچه شوه او پۀ مرۍ کښې ئې لاړې اونښتې او چې د کاشف خان مور له پۀ درنو قدمونو ورنزدې کیدو نو چغې ئې کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بنې

هسې خو دنيا دا خبره مني چې ښځهٔ د هر کم اصل بوټي دے او چې چرته هم دوه يؤ ځائے شي نو بيا به ئې وطن پهٔ سر راخستے وي او چې لا د يوې بلې بنې شي نو بيا خو دنيا څهٔ چې اسمان ته هم اؤر اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې ښځې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وې چې چا خو دې قرت کړے وے او داسې هم نهٔ وه چې ګينې فضلي باچا يو غصه ناک سړے ؤ او نهٔ داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا ټکے ؤ نو دا به ګينې يؤ مالدار او يؤ دولتمند سړے ؤ د فضلي باچا خپل نوم فضل خان ؤ خو د وړوکوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئيلو نو هغه نوم ؤ چې پهٔ ټول کلي کښې به پهٔ فضلي باچا ياد ېدلو فضلي باچا يؤ غريب انسان ؤ پهٔ کور کلي کښې به ئې چې څهٔ دياړي مزدوري اوکړه نو ماښام له به ئې پهٔ درې واړو ښځو ښهٔ پهٔ خلاص مټ او پهٔ خوشحالۍ خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکړے ؤ او داسې خوږ مزاجه انسان ؤ چې درې واړه ښځې به ئې تعبيدارې وې۔

" هن .... رښتيا "

فضلي باچا دومره مست هم نهٔ ؤ چې پهٔ دومره غريبۍ کښې ئې درې ښځې کولې خو هغه د چا خبره چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خدائے چې چاته پېښنه کړي نو ځان دې ورته مېخه کړي "

د فضلي باچا دوه کشران ورونه وو د ډېر غربت له وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ ورونو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه ورونه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژندګلو نۀ شوه کولے کله چې درې واړه ورونه زلموټي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه وارئ د فضلي باچا پۀ سر شوې ـ فضلي باچا به پۀ کلي کښې دياړي مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې ورباندې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو ورونو سره مشوره اوکړه او د بابا د لاس پاتې شوے جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو ورونو له د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور ګُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېره شوه نو فضلي باچا خپلو ورونو له ودونه اوکړل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتو وو دغه رنګ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو ورونو فضلي باچا له ګاډے واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وړونو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ ورونو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر له به پۀ ټول کلي کښې د هغوې پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ خُلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي ورونه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې دے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه خبـرې وې چـې د فضـلي باچـا پـهٔ ورونـو د چـا د نظـر تبـرهٔ غشـے ورپربوتـو او يـوه ورځ دواړه ورونـه سـحر وختـي پـهٔ يـو ګـاډې کښـې کـار لـه روان وو چـې د ګـاډي بريکونـه فېـل شـو او دواړه ورونـه سـره د ګـاډې تبـاه شـوي وو او د دواړو ورونـو ښـځې فضـلي باچـا تـه پـاتې شـوې خـو هغـه ورځ وه او نـن ورځ ده کـهٔ د فضـلي باچـا پـهٔ کـور کښـې چـا د ښـځو شر يـا د يـوې بلـې سـره خفګـان ليـدلے يـا د بـل د خُلـې نـه اؤريـدلے ؤ او دا خـو څـهٔ چـې د فضـلي باچـا خپلـې ورومبـۍ ښـځې هـم داسـې نـهٔ وه محسوسـه کـړې چـې ګينـې زمـا پـهٔ حـق کښـې زمـا سـره نـور خلـک ولـې شـامل شـوي دي او دغـه شـان پـوره نهـه لـس کالـه تېـر شـو خـو چـا تـه ئـې دا احسـاس هـډو ور نـهٔ کـړو چـې ګينـې زهٔ دا هـر څـهٔ نـهٔ شـم برداشـت کـولے او ښـهٔ پـهٔ خوشـحالۍ بـه ئـې د خپلـو ښـو سـره وخـت تېراوولـو خـو چـې کلـه د کلـي پـهٔ غـټ جومـات کښـې د جمعـې د مـونځ پـهٔ موقـع ځـان مرګـي چاؤدنـه اوشـوه او د کلـي ډېـرې تورسـرې پکښـې کونـډې شـوې وې او ډېـر بچـي پکښـې يتيمـان شـوې وو چـې د دغـه چاؤدنې پـهٔ شـهيدانو کښـې فضـلي باچـا هـم شـامل ؤ او لاخـو د فضـلي باچـا د مـرګ مياشـت نـهٔ وه پـوره چـې د فضـلي باچـا د اولنـۍ ښـځې بـدې ورځـې شـروع شـوې او داسـې ورځ دې حرامـه وي چـې د فضـلي باچـا ورومبنـۍ ښـځې تـه بـه دواړه پـهٔ ډلـه شـوې نـهٔ وې او پهٔ شريکه به ئې وهلې نهٔ وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

ما لاهغې ته پهٔ وړومبي نظر سم کتلي نهٔ وو چې سترګو مې زړهٔ ته د هغې د سپين مخ تصوير لکه د اسماني بجلۍ د پړق پشان رسولے ؤ او بيا زړهٔ ته د تصوير رسېدل هم داسې وو چې د زړهٔ پهٔ درياب کښې مې بې چپښې او ناقرارتوب داسې چپه اووهله چې زهٔ به ئې بيا بيا هڅولم چې يؤ ځل بيا د هغه ښاپيرۍ د حُسن ننداره اوکړه . خو بل خوا کهٔ هر څو د هغې ښائست زړونه پهٔ خپل ځان پسې لکه د مقناطيس راښکودل خو زما پهٔ سترګو کښې هم د حيا درياب داسې پهٔ موج کښې ؤ چې سترګې مې خکته کړې او د خپل ځان سره مې رو غونډې اووئيل چې

" مړه داسې ښائستونه مهٔ ګوره د کوم ښائست چې تهٔ قابل نهٔ يې "

خو پهٔ دې خبره مې زړهٔ قائل نهٔ ؤ او بيا بيا به ئې د هغه ښائست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بې خوده کړم چې سترګې مې اوچتې کړې او يو ځل بيا هغې ته پهٔ کتو مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نهٔ وو دا ځل چې ما هغې ته اوکتل نو هغې هم ماته داسې کتل چې د هغې کتل هم زما د کتلو نه کم نهٔ وو.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

د سوات پۀ نوي جوړ کړے شوي موټروے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د کله نه چې د سوات پۀ موټروے د ګاډو تګ راتګ شروع شوے ؤ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات پۀ موټروے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو لۀ وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دوېمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوټ کړے ؤ یۀ ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نۀ کولې تر دې چې نازو خپل خاوند دغې خبرې ته تیار کړو خبره ئې اومنله او دغه ورځ د سوات پۀ موټروے تر پېښوره راغلۀ.

نازو چې پۀ پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنّا ئې پۀ زړۀ کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

" هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو پۀ دغې غټ ګاډي کښې خو راله یؤ چکر راکړه کنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار اوکړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې پۀ مخ ئې د خفګان اثار راخورېدل شروع شول او د نازو پۀ هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړۀ ئې د نازو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمــان هــم نیمګــړے پرېخښــودل نـۀ غوخښــتل او د نــازو ســره پـۀ دغــه خبره متفق شو.

نــازو چــې پـۀ ســټاپ بانــدې ګــاډي تــه اوختلــه او ګــاډے روان شــو نــو نــازو تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې نـازو پـۀ اول ځـل داسـې سفر کـړے وي او لکـه چـې د دې نـه مخکښـې ئـې چرتـه نـۀ ؤ کـړے پـۀ نـازو د دغــه ګــاډي د چکــر دغــه ســفر ډېــر ښــۀ اولګېــدو او زړۀ ئــې غوښــتل چـې ټولـه ورځ ئـې پـۀ دغـه ګـاډي کښـې چکـرې لګـولے تـر دې چـې نـازو د پـوره پېښـور د بـې ار ټـې پـۀ سـړک چکـرې راتـاؤ کـړې خـو چـې کلـه پـۀ سـټاپ د ګـاډي نـه راکوزيدلـه نـو د هغـې هغـه څـادر چـې د هغـې حيـا وه هغـه څـادر پـۀ کـوم کښـې چـې د هغـې هـر څـۀ پـټ وو اونښــتو او نــازو د بــې ار ټــې نــه د راکوزيــدو پــۀ پــړوو کښــې ډېــره بــده بـده راپرېوتـه او چـې د نـازو خاونـد د نـازو راوچتولـو لپـاره رارسـېدو نو نازو بيا وازه خُلۀ پرته وه.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی محمد رسول ایلم زموږ د عصر یو زیرک او باشعوره ځلمی دے چې د شعر و نثر سره سره د نثر لیکلو د اهمیت او ضرورت احساس هم ورسره شته او د دغه احساس ترمخه د خپلو افسانو ورومبۍ مجموعه "غوټۍ اوغوړیږي" په کتابي صورت پښتون اولس ته سپارل غواړي. دې مجموعه کښې ټولې شل افسانې شاملې دي. د جوړښت او رغاونې په لحاظ دا مختصرې افسانې دي خو د اختصار باوجود د افسانې کره وره او فني جوړښت ته د لوستونکیو توجه ځان ته راګرځوي. په هره افسانه کښې د ښاغلي ایلم مشاهده، د هر کردار د ماحول او نفسیاتو ته متوجه او ساهو ترجماني، د پلاټ او واقعاتو په تسلسل کښې د تلوسې رنګ او په مجموعي توګه د پښتني کلیوال ژوند عکاسي د ښاغلي ایلم افسانو کښې لا زیات زړه راښکونه پیدا کوي. د افسانې په میدان کښې د ښاغلي ایلم چان دا ورومبے قدم ډېر اوزناک دے چې په یقیني ډول د هغه د راروانو قدمونو نقشونه به ډېر پاخه او ځلانده ثابتوي. زه پوره اعتماد سره وایم چې د ښاغلي محمد رسول ایلم "غوټۍ اوغوړیږي" به د پښتو افسانې د تخلیقي سفر ته "غوټۍ اوغوړیږي" لر مطالعه وارسي او د هغه د افسانوي سفر غوټۍ به ضرور غوړیدلې وي.

په مینه

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل

اسلام اباد ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

عامر پرنټ اینډ پبلشرز پېښور
[illegible]@gmail.com
0300-9019499

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library